

Gada atskaite 2003

S a t u r s

	2	Misija un vīzija
	3	Būtiski notikumi
	4	<i>Lattelekom</i> prezidenta ziņojums
	6	<i>Lattelekom</i> izpilddirektores ziņojums
Ievads	8	
Informācijas sabiedrība	9	
Uzņēmuma attīstība	10	
Balss telefonijas pakalpojumi	11	
Interneta pakalpojumi	12	
Integrēti IT un telekomunikāciju risinājumi	13	
<i>Kontaktu centra 118</i> pakalpojumi	14	
Sadarbība ar telekomunikāciju operatoriem	15	
Telekomunikāciju tīkla modernizācija	16	
<i>Lattelekom Sakaru Sistēmas</i>	17	
<i>Latvijas Mobilais Telefons</i>	18	
	19	Direktoru padome
	21	Direktoru padomes ziņojums
	25	Finanšu apskats
	30	Revidentu ziņojums
	31	Peļņas vai zaudējumu aprēķins
	32	Bilance
	33	Pārskats par izmaiņām pašu kapitālā
	34	Naudas plūsmas pārskats
	35	Pielikumi finanšu pārskatam
	53	Piecu gadu statistika

L a t t e l e k o m m i s i j a

Mēs strādājam, lai sazināties
būtu viegli un aizraujoši.

L a t t e l e k o m v i z i j a

Mūsu telekomunikāciju risinājumi
palīdz cilvēkiem sasniegt
viņu mērķus darbā un
privātajā dzīvē.

- Klientiem piedāvāti jauni bezvadu interneta pakalpojumi *Bezvadu birojs* un *Bezvadu māja*. Ievērojami pieaudzis vietu skaits, kur ir pieejams bezvadu internets
- Interneta lietotājiem piedāvāts jauns pastāvīgais interneta pieslēgums *Pilsētas internets*, kas ir īpaši izdevīgs privātiem klientiem
- DSL pakalpojumu lietotāju skaits palielinājies divas reizes
- Ieviesti jauni tarifu plāni un samszināti interneta iezvanpieejas tarifi darbdienu vakaros
- Paplašinot operatoru pakalpojumu klāstu, tika izveidota jauna prečzīme *Kontaktu centrs 118*. *Kontaktu centrs 118* sniedz kontaktu risinājumu un informatīvos pakalpojumus
- Pabeigta Rīgas reģiona un visu rajonu centru tālruņa līniju pieslēgšana ciparu tīklam
- Skolēniem izveidots interneta mājas lapu konkurss “Zelta skudra”

	2003	2002
ieņēmumi (LVL'000)	140 040	145 254
EBITDA (LVL'000)	69 188	65 347
EBITDA rentabilitāte	49%	45%
peļņa no saimnieciskās darbības (LVL'000)	22 858	16 696
darbības peļņas rentabilitāte	16%	11%
peļņa (LVL'000)	27 226	21 833
peļņa uz vienu kapitāla daļu (LVL)	0,19	0,15
kapitāla atdeve procentos (ROCE)	13,1%	10,3%
kapitālieguldījumi (LVL'000)	22 517	57 076
naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības (LVL'000)	73 547	59 188
ciparizācijas līmenis	88,7%	83,2%
darbinieku skaits gada beigās	3 035	3 959
tālruņa līniju skaits (tūkstošos līniju)	654	701
tālruņa līniju skaits uz vienu darbinieku	215	177

2003. gads ir nozīmīgs Latvijas telekomunikāciju nozares vēsturē, jo tas bija pirmais gads pēc fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizēšanas. Mūsu uzņēmums pirmo gadu liberalizēta tirgus apstākļos ir aizvadījis veiksmīgi, ir sasniegti lieliski darbības un finanšu rādītāji, kas pārspēja prognozes.

2003. gads bija desmitais gads kopš uzņēmuma *Lattelekom* SIA dibināšanas. Kopumā *Lattelekom* darbība šajos desmit gados ir vērtējama pozitīvi. Ir izpildīts uzņēmuma galvenais stratēģiskais uzdevums — valstī radīta mūsdienīga fiksētā telekomunikāciju tīkla infrastruktūra, un klienti ir nodrošināti ar tādiem pakalpojumiem, kas atbilst nozares standartiem pasaulē. Arī ciparizācijas līmeni, kas pārskata gada beigās sasniedza 89%, var uzskatīt par ļoti labu rezultātu, un tas ir augstāks nekā kaimiņzemēs Igaunijā un Lietuvā. Uzņēmums ir investējis lielus līdzekļus arī mūsdienīgu datu, interneta un informācijas tehnoloģijas pakalpojumu, kas ir nepieciešami visām klientu grupām, attīstībai.

Lattelekom ir mūsdienīgs uzņēmums, kas spēj klientiem piedāvāt daudzveidīgus telekomunikāciju un informācijas tehnoloģijas pakalpojumus, sākot no vienkāršiem balss pakalpojumiem līdz integrētiem telekomunikāciju un IT risinājumiem.

Lattelekom arī pārskata gadā turpināja ieguldīt līdzekļus telekomunikāciju tīkla modernizācijā. 2003. gadā tika ieguldīti Ls 22,5 miljoni, bet kopumā telekomunikāciju tīkla modernizācijas desmit gados *Lattelekom* ir ieguldījis Ls 484 miljonus.

Modernizācija ir devusi iespēju mūsu klientiem izmantot mūsdienīgus telekomunikāciju pakalpojumus, kas jau ir kļuvuši par ikdienas neatņemamu sastāvdaļu. Uzņēmums daudz strādā, lai arvien vairāk iedzīvotājiem un uzņēmumiem būtu pieejams pastāvīgais interneta pieslēgums. Apvienojot fiksētās un bezvadu telekomunikāciju tehnoloģijas, internets kļūst pieejams gandrīz visur.

Lattelekom ir informācijas sabiedrības veidošanas stūrakmens — aktīvi iesaistās informācijas sabiedrības veidošanas projektos, veido infrastruktūru un piedalās iedzīvotāju izglītošanā. 2003. gadā sabiedrības izglītošanai *Lattelekom* veltīja lielu uzmanību. Viens no veiksmīgākajiem projektiem bija kopā ar *Microsoft Latvija* organizētais interneta mājas lapu konkursu skolēniem “Zelta skudra”, kas palīdz veidot izpratni par interneta iespējām un prasmi tās izmantot.

Arī 2004. gadā *Lattelekom* galvenais uzdevums paliks nemainīgs — saglabāt līdera pozīcijas liberalizēta fiksēto telekomunikāciju tirgus apstākļos. Lai to panāktu, *Lattelekom* turpinās operatīvi papildināt savu pakalpojumu klāstu atbilstoši nozares attīstības tendencēm Eiropā un pasaulē, vienlaikus nostiprinot uz klientu orientēta uzņēmuma un kvalitatīvu pakalpojumu piegādātāja reputāciju.

Panākumus var sasniegt tikai ar uzņēmuma speciālistu saliedētu un profesionālu darbu. Uzskatu, ka tāds tas ir bijis visus iepriekšējos gadus, arī 2003. gadā, un par to *Lattelekom* darbinieki ir pelnījuši vissirsnīgākos pateicības vārdus.

Gribu pateikt īpašu paldies visiem Direktoru padomes locekļiem par labu darbu un konstruktīvu sadarbību, arī Kristeram Nikopam, Anti Koivisto, Jannem Ili-Eihem un Jurim Radzēvičam, kuri ir pārtraukuši darbu Direktoru padomē.

Gundars Strautmanis,
Lattelekom prezidents
un Direktoru padomes priekšsēdētājs

2003. gads bija pirmais gads pēc fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizācijas. *Lattelekom* jau vairākus gadus gatavojās darbam liberalizēta tirgus apstākļos, tāpēc uzņēmums spēja saglabāt vadošā telekomunikāciju operatora pozīcijas Latvijā gan klientu, gan apgrozījuma ziņā.

Lai gan pārskata gadā strauji attīstījās mobilo telekomunikāciju pakalpojumu tirgus, *Lattelekom* ieņēmumi ir samazinājušies tikai par 3,6%, bet peļņas pieaugums bija iespējams, pateicoties uzņēmuma resursu optimizācijai un stingrai izmaksu samazināšanas politikai.

2003. gads ir bijis veiksmīgs, jo esam sasnieguši labus finanšu un darbības rezultātus, esam saviem klientiem piedāvājuši jaunus pakalpojumus, uzlabojuši klientu apkalpošanu, apguvuši un ieviesuši jaunas tehnoloģijas, aktīvi piedalījušies informācijas sabiedrības veidošanā.

Uzņēmums pārskata gadā lielu uzmanību veltīja savas darbības efektivitātes uzlabošanai un resursu optimizācijai. Lai samazinātu uzņēmuma darbības izmaksas, tika īstenota ne tikai stingra izmaksu kontroles politika, bet arī ārpalpojumu koncepcija, kas ļāva nodot atsevišķas atbalsta funkcijas citiem pakalpojumu sniedzējiem un atbilstoši jaunajiem apstākļiem optimizēt darbinieku skaitu. Atsevišķu atbalsta funkciju nodošana citiem pakalpojumu sniedzējiem ļāva uzņēmumam *Lattelekom* vairāk resursu koncentrēt uz klientu apkalpošanas uzlabošanu, klientu vēlmju izziņāšanu un atbilstošu pakalpojumu izveidi.

Straujas mobilo telekomunikāciju tirgus attīstības ietekmē turpināja samazināties tālruņa līniju skaits un izejošās sakaru plūsmas apjoms, tomēr kritums bija mazāks nekā iepriekš plānots.

Pārskata gadā dažādām mūsu klientu grupām esam sākuši piedāvāt jaunus tarifu plānus — *Zvans draugam*, *Aktīvie tarifi*, *Sociālie tarifi* un *Ekonomiskais dialogs*, bet katras nedēļas nogalē — atlaides sarunām uz kādu vienu noteiktu valsti, kā arī vietējām sarunām. Regulāri tika piedāvātas atlaides tālruņa līnijas ierīkošanai.

Arvien būtiskāku vietu telekomunikāciju tirgū ieņem interneta pakalpojumi. 2003. gadā turpinājās interneta pakalpojumu tirgus attīstība, sevišķi strauja tā bija gada otrajā pusē, jo *Lattelekom* interneta pakalpojumu sniedzējs *Apollo* sāka piedāvāt jaunu pastāvīgo interneta pieslēgumu *Pilsētas internets*, kas tehniskā risinājuma un cenas ziņā ir izdevīgs privātiem klientiem. Kopumā gada laikā pastāvīgā interneta pieslēguma lietotāju skaits divkārsrojās un pārsniedza 19 tūkstošus. Pārskata gadā *Lattelekom* samazināja arī interneta iezvanpieejas tarifus darbdienu vakaros.

Lattelekom ir līderis bezvadu interneta pieslēgumu tehnoloģijas, kas veidota uz *Wireless LAN* un *Wi-Fi* bāzes, ieviešanā Latvijā. Pirmo publisko bezvadu interneta telpu *Lattelekom* atklāja 2002. gada rudenī, bet tagad to skaits jau pārsniedz 40. Pārskata gadā esam izveidojuši bezvadu interneta risinājumu uzņēmumiem *Bezvadu birojs* un iedzīvotājiem *Bezvadu māja*. *Lattelekom* turpinās attīstīt bezvadu interneta pieslēguma pakalpojumus un piedāvās jaunus bezvadu interneta risinājumus.

Apzinoties jaunās tirgus prasības, pārskata gadā *Lattelekom* sāka mērķtiecīgu IT un telekomunikāciju risinājumu pārdošanas vadību, tos tirgū piedāvājot ar *Verdi* preču zīmi. *Lattelekom* IT un telekomunikāciju risinājumi veidoti tā, lai atbalstītu uzņēmumu un organizāciju darbību — tiek piedāvāta individuāla pieeja risinājumu izstrādē, piegādē un uzturēšanā, kā arī nodrošināta augsta līmeņa klientu apkalpošana.

Lattelekom sniedz IT un telekomunikāciju risinājumus arī Lietuvā un Igaunijā. *Lattelekom* šajās valstīs ir izveidojis filiāles klientu apkalpošanas atbalstam. Darbību Lietuvā un Igaunijā *Lattelekom* sāka 2002. gadā, un tagad jau ir izveidots plašākais datu pārraides tīkls un pakalpojumu klāsts.

Lattelekom operatoru un informatīvo pakalpojumu sniedzēja *Kontaktu centrs 118* pakalpojumi ir vieni no mūsdienīgākajiem ne tikai Baltijas valstīs, bet arī Baltijas jūras valstu reģionā. 2003. gadā iedzīvotāju vidū populārais *Uzziņu dienests 118* paplašināja pakalpojumu klāstu un kļuva par *Kontaktu centru 118*. *Kontaktu centrs 118* sniedz ne tikai informatīvos pakalpojumus, bet arī kontaktu risinājumus uzņēmumiem un iestādēm, kā arī piedalās dažādos projektos, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību. Pārskata gadā kontaktu centra apkalpoto kontaktu skaits pieauga par 41%.

Arī pagājušajā gadā *Lattelekom* turpināja ieguldīt līdzekļus telekomunikāciju tīkla modernizācijā. 2003. gada beigās ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars sasniedza 88,7% (2002. gadā — 83,2%). Ciparu tīklam pieslēgtas visas tālruņa līnijas Rīgas reģionā un visos rajonu centros. Pārskata gadā liela uzmanība tika pievērsta Ludzas, Alūksnes, Madonas, Talsu, Krāslavas rajonam, jo ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars šajos rajonos bija zemāks nekā citos rajonos.

2003. gads bija desmitais *Lattelekom* darbības gads, un 2004. gada 14. janvārī uzņēmums svinēja desmit gadu jubileju. Šajā laikā *Lattelekom* ir kļuvis par mūsdienīgu uzņēmumu ne tikai tehnoloģiskā, bet arī uzņēmējdarbības organizācijas ziņā, un uzņēmuma darbība atbilst labākajiem pasaules biznesa standartiem. Vēlos pateikties visiem *Lattelekom* klientiem, partneriem un piegādātājiem par uzticību un veiksmīgu sadarbību. Izsaku pateicību arī visiem uzņēmuma darbiniekiem par ieguldīto darbu *Lattelekom* izaugsmei.

Lēna Suhonena,
Lattelekom izpilddirektore

Lattelekom ir vadošais telekomunikāciju uzņēmums Latvijā, un tas sniedz telekomunikāciju pamatpakalpojumus, datu, interneta un kontaktu centra pakalpojumus, kā arī integrētus telekomunikāciju un informācijas tehnoloģijas (IT) risinājumus.

Vairākus pakalpojumus *Lattelekom* sniedz, izmantojot atsevišķas preču zīmes.

Lattelekom izmanto *Verdi* preču zīmi integrētu telekomunikāciju un informācijas tehnoloģijas risinājumu sniegšanai, *Apollo* preču zīmi — interneta pakalpojumu sniegšanai un preču zīmi *Kontaktu centrs 118* — operatoru pakalpojumu sniegšanai.

2003. gads bija pirmais gads, kad uzņēmums *Lattelekom* strādāja liberalizētā fiksēto telekomunikāciju tirgū, tomēr datu, interneta un informācijas tehnoloģijas pakalpojumu uzņēmums jau ilgāku laiku sniedz konkurences apstākļos, turklāt balss telefonijas pakalpojumu jomā *Lattelekom* arī līdz šim darbojās konkurences apstākļos ar mobilo tālruņu tīkla operatoriem.

2003. gadā uzņēmuma darbības efektivitāte palielinājās, un tas ļāva, darbojoties konkurences apstākļos, uzņēmumam saglabāt vadošā telekomunikāciju operatora pozīcijas.

Informācijas, datortehnikas un telekomunikāciju tehnoloģijas attīstība ir ietekmējusi arvien plašāku jaunākās informācijas un zināšanu izmantošanu darbā, mācībās un ikdienā.

Līdz ar to būtiski mainās sociālās attiecības sabiedrībā un veidojas jauna — informācijas sabiedrība. *Lattelekom* ir viens no pirmajiem uzņēmumiem, kas apzinājās informācijas sabiedrības veidošanas nepieciešamību Latvijā un jau pirms vairākiem gadiem sāka aktīvi piedalīties šajā procesā.

Informācijas sabiedrības attīstībā svarīgi ir vairāki aspekti — balss un datu pārraides infrastruktūra, piekļuve mūsdienīgiem pakalpojumiem, ko valsts iestādes un uzņēmumi sniedz saviem klientiem internetā vai pa tālruni, kā arī iemaņas mūsdienīgas tehnoloģijas izmantošanā un motivācija iekļauties informācijas sabiedrībā.

Sabiedrības izglītošana

Svarīgs informācijas sabiedrības attīstības priekšnosacījums ir sabiedrības izpratne par mūsdienu tehnoloģijas iespējām, kā arī prasmes šīs iespējas pielietot darbā un sadzīvē. *Lattelekom* jau vairākus gadus aktīvi piedalās sabiedrības izglītošanā par informācijas sabiedrības jautājumiem — tiek organizēti interneta popularizēšanas pasākumi, semināri un kursi pašvaldību un izglītības iestāžu darbiniekiem, ir izdota interneta ābece “Čatiņš”.

Pārskata gadā *Lattelekom* kopā ar *Microsoft Latvija* organizēja skolēniem interneta mājas lapu konkursu “Zelta skudra”. Šis konkurss palīdz

veidot izpratni par interneta iespējām un prasmi tās izmantot, turklāt skolēni, veidojot interneta mājas lapas par dažādām tēmām, ir papildinājuši Latvijas internetu ar jaunu saturu. Konkursa ietvaros Baltijas Datoru akadēmijā tika apmācīti arī skolotāji, kuri turpmāk varēs nodot iegūtās zināšanas saviem audzēkņiem. Konkurss “Zelta skudra” vairākos Latvijas rajonos notiks arī 2004. gadā.

Informācijas sabiedrības projekti

2003. gadā uzņēmums *Lattelekom* sadarbībā ar Cēsu pilsētas domi ir sācis jaunu attīstības posmu informācijas sabiedrības veidošanā — pašvaldības pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem pa tālruni, izmantojot *Kontaktu centra 118* iespējas. Uzņēmuma *Lattelekom* pieredze ļauj piedāvāt arī citām pašvaldībām augstas kvalitātes informācijas sabiedrības pakalpojumus, izmantojot tālruni, internetu, kontaktu centrus un citus piekļuves veidus sabiedriskajiem pakalpojumiem.

2000. gadā sāktais Pašvaldību vienotās informācijas sistēmas (PVIS) projekts un tā realizācija, veidojot vienotu pašvaldību datu pārraides sakaru tīklu un automatizējot pašvaldību funkcijas, ir nozīmīgs solis informācijas sabiedrības izveidē. Uzņēmums *Lattelekom*, veidojot balss un datu pārraides infrastruktūru, apmācot pašvaldību darbiniekus un popularizējot projektu, aktīvi piedalās PVIS projekta realizācijā. Uzņēmums *Lattelekom* ir piedalījies PVIS projektu realizēšanā 17 Latvijas rajonos, un ieguldījis tajos vairākus miljonus latu.

Lattelekom ir sekmīgi aizvadījis pirmo darbības gadu pēc fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizācijas.

Šajā laikā ir paveikts nozīmīgs darbs jaunas korporatīvas stratēģijas ieviešanā, īpašu uzmanību veltot uzņēmuma ilgtermiņa attīstības jautājumiem. Galvenās darbības prioritātes ir ieņēmumu saglabāšana no fiksētajiem balss sakariem, ieņēmumu palielināšana no jauniem pakalpojumiem (piemēram, platjoslas interneta un kontaktu centru pakalpojumiem), kā arī tālāka darbības izmaksu optimizācija.

Pārskata periodā *Lattelekom* intensīvi strādāja pie uzņēmuma darbības efektivitātes palielināšanas un resursu optimizācijas. Atsevišķas uzņēmuma darbības atbalsta funkcijas, piemēram, autoparka pārvaldība, darbinieku apmācība, nekustamā īpašuma apsaimniekošana tika nodotas ārpalpojumu sniedzējiem. Ārpakalpojumu koncepcijas ieviešana, stingra izmaksu kontrole un darbinieku skaita optimizācija 2003. gadā ļāva uzņēmumam nodrošināt augstāku resursu izmantošanas efektivitāti un sekmīgus finansiālās darbības rādītājus.

Izmantojot pašreizējā tirgus iespējas un uzkrāto darbības pieredzi, *Lattelekom* ilgtermiņa attīstības mērķis ir saglabāt līdera pozīcijas

liberalizēta tirgus apstākļos. Lai šo mērķi varētu sasniegt, jāveido labāka izpratne par klientu vajadzībām, jāizstrādā piemēroti pakalpojumu piedāvājumi, kā arī jāsekmē klientu attiecību vadība. Pārskata gadā *Lattelekom* sāka īstenot plašu klientu apkalpošanas uzlabošanas programmu, kas ļauj pilnveidot apkalpošanas kvalitāti un piesaistīt uzņēmumam vairāk klientu.

Nākamajos gados *Lattelekom* turpinās telekomunikāciju tīkla modernizāciju Latvijā, īpašu uzmanību veltot datu pārraides tīkla attīstībai, lai nodrošinātu kvalitatīvus datu un interneta pakalpojumus iedzīvotājiem, uzņēmumiem, valsts, kā arī pašvaldību un sabiedriskajām organizācijām, vienlaikus paātrinot virzību uz informācijas sabiedrību.

Liberalizēta telekomunikāciju tirgus apstākļos ir svarīgi nodrošināt uzņēmuma ilgtermiņa attīstību, kas balstīta uz kompetentiem un lojāliem darbiniekiem. 2004. gadā *Lattelekom* turpinās pilnveidot darbinieku kompetenci un spējas izprast klientu vajadzības, veidot partnerattiecības un attīstīt piedāvājumu. Īpaša uzmanība tiks pievērsta uzņēmuma darbinieku motivācijas attīstībai, ar klientu apkalpošanu cieši saistītā darba izpildes uzlabošanai, kā arī uzņēmumam nozīmīgāko un kompetentāko darbinieku noturēšanai.

2003. gada beigās kopējais tālruņa līniju skaits bija 653 853, un tas ir par 6,8% mazāk nekā pirms gada.

Ciparu tīklam pieslēgts 88,7% tālruņa līniju (2002. gadā — 83,2%). Pārskata gadā kopējais izejošo sakaru plūsmas apjoms bija par 9,4% mazāks nekā 2002. gadā. Tālruņa līniju skaita un izejošo sakaru plūsmas apjoma samazināšanās iemesli ir izskaidrojami ar mobilo telekomunikāciju tirgus strauju izplatību.

ISDN pakalpojumi.

Pieaugot klientu prasībām pēc mūsdienīgiem balss telefonijas pakalpojumiem, palielinās arī pieprasījums pēc *Lattelekom* sniegtajiem ISDN pakalpojumiem. Uzņēmums sniedz ISDN pakalpojumus gan uzņēmumiem un iestādēm, gan privātiem klientiem. Pārskata gadā ISDN lietotāju skaits pieauga par 37%.

Tarifu plāni un atlaides.

Pārskata gadā *Lattelekom* dažādām klientu grupām sāka piedāvāt jaunus tarifu plānus — *Zvans draugam*, *Aktīvie tarifi*, *Sociālie tarifi* un *Ekonomiskais dialogs*, bet katras nedēļas nogalē — atlaides sarunām uz kādu vienu noteiktu valsti un atlaides vietējām sarunām. 2003. gadā regulāri tika piedāvātas atlaides tālruņa līnijas ierīkošanai.

Taksofoni.

2003. gadā, pieaugot mobilo tālruņu lietotāju skaitam, turpināja samazināties taksofonu pakalpojumu izmantošana. Pārskata gadā kopējais sarunu ilgums, zvanot no taksofoniem, samazinājās par 41%, bet, zvanot uz taksofoniem, – par 36%.

2003. gadā darbojās 3 968 taksofoni, un tas ir par 1% mazāk nekā 2002. gadā. No visiem

taksofoniem 96% ir viedkaršu taksofoni un kombinētie taksofoni, kuros par sarunām var norēķināties gan ar monētām, gan viedkartēm. Pārējie ir brīvas piekļuves publiskie taksofoni, no kuriem var zvanīt uz bezmaksas tālruņa numuriem un operatīviem dienestiem, un tie atrodas skolās un citās sabiedriskās iestādēs.

Zvanu kartes.

Lattelekom piedāvā pakalpojumu *Priekšapmaksas zvanu karte* (*Zvanu karte*). Izmantojot *Zvanu karti*, par sarunu norēķinās kartes īpašnieks, nevis tālruņa līnijas abonents, un to var izmantot gan sarunām Latvijā, gan arī ārvalstīs. 2003. gadā ar *Zvanu karti* veikto sarunu kopējais minūšu skaits samazinājās par 17%.

Bezmaksas un paaugstinātas maksas tālruņa numuri.

Bezmaksas tālruņa numurus *Lattelekom* piedāvā abonēt uzņēmumiem, iestādēm un organizācijām, kuras tos var izmantot savu klientu apkalpošanas vajadzībām — pasūtījumu saņemšanai un informācijas sniegšanai. 2003. gadā par 27% pieauga kopējais sarunu ilgums ar bezmaksas tālruņa numuru (tālruņa numuri, kas sākas ar cipariem 800) abonentiem. Par 22% pieauga arī to uzņēmumu skaits, kuri izmanto šo pakalpojumu.

Pārskata gadā kopējais sarunu ilgums ar paaugstinātas maksas tālruņa numuru (tālruņa numuri, kas sākas ar cipariem 900 un 909) abonentiem ir samazinājies par 23,5%. *Lattelekom* klienti paaugstinātas maksas tālruņa numurus izmanto informatīvu un izklaides pakalpojumu sniegšanai, kā arī ziedojumu vākšanai.

Latvijas interneta pakalpojumu tirgus konkurences ziņā ir ļoti piesātināts, un tas ir izdevīgi interneta lietotājiem.

Apollo interneta pakalpojumi

Lattelekom sniedz dažādu veidu interneta piekļuves pakalpojumus. Pastāvīgo interneta pieslēgumu pakalpojumus uzņēmums sniedz, izmantojot preču zīmi *Apollo*, un tas ir lielākais interneta pakalpojumu sniedzējs Latvijā. *Apollo* darbojas arī interneta satura pakalpojumu sniegšanas jomā. Pārskata gadā tika veikts nozīmīgs darbs *Apollo* darbības uzlabošanā.

2003. gadā interneta piekļuves pakalpojumu jomā privātajiem klientiem arvien populārāki kļuva pastāvīgie interneta pieslēgumi. 2003. gadā *DSL* pastāvīgā interneta pieslēguma lietotāju skaits divkārtšajās, un gada beigās tas sasniedza 19 tūkstošus. Lietotāju skaita palielināšanās bija iespējama, pateicoties jauna pakalpojuma *Pilsētas internets* ieviešanai, kā arī pakalpojuma *Mājas DSL* darbības uzlabošanai. Paredzams, ka arī 2004. gadā *Apollo* pastāvīgā interneta pieslēguma lietotāju skaits turpinās pieaugt tikpat strauji.

2003. gadā *Apollo* tika veikti tehniski uzlabojumi — nomainīta e-pasta sistēma, kas nodrošina ātrāku un drošāku e-pasta darbību, izveidots *Apollo* iekšējais tīkls (*Open garden*), kurā pieejamos interneta resursus *Mājas DSL* interneta pieslēguma lietotāji var izmantot ar ātrumu līdz pat 2 megabītiem sekundē. Līdz ar interneta pakalpojumu tirgus attīstību, *Apollo* starptautiskā interneta kapacitāte tika palielināta līdz 140 megabītiem sekundē.

Pārskata gadā pilnībā tika pārveidots interneta portāls *Apollo.lv*. Tas ir jauna veida interneta portāls, kas Latvijā iezīmē jaunu interneta lietošanas koncepciju. *Apollo.lv* ir daudzfunkcionāla virtuāla vide, kurā ikviens var atrast sev nepieciešamu un aktuālu informāciju, jo portālā ir pieejams Latvijas virtuālajā vidē daudzveidīgākais un plašākais informācijas klāsts. *Apollo.lv* ir Latvijā vienīgais interneta portāls, kas piedāvā maksas saturu un iespēju legāli iegādāties mūzikas ierakstus.

Bezvadu internets

Uzņēmums *Lattelekom* ir līderis bezvadu interneta pieslēgumu tehnoloģijas, kas veidota uz *Wireless LAN* un *Wi-Fi* bāzes, ieviešanā Latvijā. Bezvadu internets ir pieejams vairāk nekā 40 publiskās vietās (kafejnīcās, viesnīcās, lidostā “Rīga” u. c.). Pārskata gadā *Lattelekom* izveidoja bezvadu interneta risinājumu uzņēmumiem *Bezvadu birojs* un iedzīvotājiem *Bezvadu māja*. 2003. gada septembrī *Lattelekom* noslēdza nodomu protokolu ar informācijas tehnoloģijas uzņēmumiem *Intel Corporation* un *Cisco Systems Inc.* par kopīgu ieguldījumu bezvadu interneta attīstībā Latvijā.

Interneta iezvanpieejas pakalpojumi

Uzņēmums *Lattelekom* sniedz dažādus interneta iezvanpieejas pakalpojumus. Pieaugot pastāvīgo interneta pieslēgumu popularitātei, interneta iezvanpieejas 9008080 sakaru plūsmas apjoms pārskata gadā samazinājās par 18,5%. *Lattelekom* piedāvā iezvanpieejas pakalpojumu *Interneta līnija*. Pakalpojuma lietotāja piekļuvei internetam tiek nodrošināts dažāds stundu skaits mēnesī par noteiktu fiksētu abonēšanas maksu. *Lattelekom* piedāvā arī iezvanpieejas priekšapmaksas *Interneta karti*. Kopš 2003. gada novembra *Lattelekom* ir būtiski samazinājis tarifus iezvanpieejas izmantošanai darbdienu vakaros.

Uzņēmējdarbības videi attīstoties, pieaug arī uzņēmumu vajadzības pēc tādiem telekomunikāciju un informācijas tehnoloģijas risinājumiem, kas var uzlabot pamatdarbības efektivitāti.

Lai efektīvi pārvaldītu lielu uzņēmumu un organizāciju darbības procesus, ir nepieciešams uzticams, stabils un pieredzējis sadarbības partneris, kas spēj nodrošināt kvalitatīvus, mūsdienīgus un ekonomiski pamatotus plaša spektra IT un telekomunikāciju risinājumus un to uzturēšanu.

Zinot jaunās tirgus prasības, pārskata gadā *Lattelekom* sāka mērķtiecīgu integrēto IT un telekomunikāciju risinājumu pārdošanas vadību, tos tirgū piedāvājot ar *Verdi* nosaukumu.

Lattelekom integrētie IT un telekomunikāciju risinājumi veidoti tā, lai atbalstītu uzņēmumu un organizāciju darbību — tiek piedāvāta individuāla pieeja risinājumu izstrādē, piegādē un uzturēšanā, kā arī nodrošināta augsta līmeņa klientu apkalpošana.

Verdi piedāvājumu klāstā ir komunikāciju risinājumi (datu un balss pārraide vietējā un starptautiskā mērogā, piekļuve internetam, videokonferences), informācijas tehnoloģijas risinājumi (dažādas lietojumprogrammas, interneta satura pakalpojumi, biroja datortehnikas īre u. c.), datu centru risinājumi un procesu nomas pakalpojumi (algu grāmatvedības, norēķinu un citi pakalpojumi), kā arī biznesa konsultācijas, uzņēmumu un iestāžu biznesa procesu auditu.

IT un telekomunikāciju risinājumi Baltijas valstīs

Lattelekom sniedz integrētus IT un telekomunikāciju risinājumus arī uzņēmumiem, kam ir filiāļu tīkls vairākās Baltijas valstīs. *Lattelekom* ir saņēmis licences datu pārraides pakalpojumu sniegšanai šajās valstīs un izveidojis filiāles klientu apkalpošanas atbalstam. Darbību Lietuvā un Igaunijā *Lattelekom* sāka 2002. gadā, un šobrīd ir izveidots plašākais datu pārraides tīkls un pakalpojumu klāsts.

Šādu biznesa komunikācijas risinājumu sniegšana ir likumsakarīgs *Lattelekom* attīstības solis, jo arvien vairāk uzņēmumu paplašina savu darbību visās trijās Baltijas valstīs un veidojas kopēja Baltijas valstu ekonomiskā un uzņēmējdarbības telpa, turklāt, lai uzlabotu darbības efektivitāti, uzņēmumiem un iestādēm ir izdevīgāk pārvaldīt savus biznesa procesus centralizēti.

Lattelekom saviem klientiem Baltijas valstīs nodrošina vienotu datu pārraides pakalpojumu bāzi un iespēju centralizēti pārvaldīt biznesa procesus. Uzņēmums Baltijas valstīs ir izveidojis vienotu datu pārraides platformu *Baltic Network*, kuras pamatā ir *Frame Relay*, ciparu nomāto līniju, ātrgaitas datu tīkla, *ATM* un *IPVPN* (*Internet Protocol Virtual Private Network*) tehnoloģija.

2003. gadā tika attīstīti *Lattelekom* sniegtie operatoru pakalpojumi, tāpēc preču zīmi *Uzziņu dienests 118* aizstāja *Kontaktu centrs 118*.

Kontaktu centra 118 galvenie darbības virzieni ir informatīvie pakalpojumi un kontaktu risinājumi.

Kontaktu centra 118 pakalpojumi ir vieni no mūsdienīgākajiem ne tikai Baltijas valstīs, bet arī Baltijas jūras valstu reģionā. *Kontaktu centrs 118* ir izvietots Rīgā, Rēzeknē, Cēsīs un Liepājā un strādā uz vienotas tehniskās platformas bāzes, kas ļauj pakalpojumus sniegt vairākās pilsētās vienlaikus.

2003. gadā *Kontaktu centra 118* kopējais apkalpoto kontaktu skaits sasniedza 18,2 miljonus, un tas ir par 41% vairāk nekā 2002. gadā. Apkalpoto kontaktu skaita pieaugums ir saistīts ar to, ka *Kontaktu centrs 118* aktīvi sāka piedāvāt savus pakalpojumus klientu apkalpošanas jomā uzņēmumiem un iestādēm, kā arī piedalījās dažādos projektos, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību, piemēram, informācijas tālruņa par Eiropas Savienību izveidošana, kā arī e-pārvaldes projekta īstenošana Cēsīs.

2003. gada nozīmīgākie *Kontaktu centra 118* klienti bija Latvijas Pasts, Nacionālais Maksājumu centrs, Eiropas Savienības informācijas centrs, Ceļu satiksmes drošības direkcija, *Statoil*, *Balta*, *Baltikums*, *a/s Diena*, *Unibanka*, *Hansabanka*, *Microsoft Latvija*, Latvijas Radio, *SWH*, *TV5*, *LNT*, Latvijas Televīzija, *TV3*, Cēsu dome, Latgales reģiona attīstības aģentūra, izdevniecība *Santa*, Satiksmes ministrija u. c.

2003. gadā *Lattelekom* operatoru pakalpojumu sniedzējs *Kontaktu centrs 118* bija līderis informatīvo pakalpojumu tirgū, un tā apkalpoto zvanu skaits palielinājās par 12%. *Kontaktu centra 118* informatīvie pakalpojumi aizņem apmēram 75% no informatīvo pakalpojumu tirgus.

Kontaktu centrs 118 nodrošina arī *Lattelekom* Klientu apkalpošanas dienesta 8008040 darbību, iekšzemes un starptautisko tālrunu savienošanu, starptautiskās uzziņas, bojājumu pieteikšanu, pakalpojumu *Maksā zvana saņēmējs* u. c.

Paplašinoties telekomunikāciju tirgum Latvijā, pieaug arī to uzņēmumu skaits, kas nodarbojas ar telekomunikāciju pakalpojumu sniegšanu.

Šo uzņēmumu sekmīgai darbībai nepieciešama sakaru plūsmas apmaiņa ar citiem operatoriem, un šī sarežģītā darbības joma ietver savstarpējas savienošanas infrastruktūras izveidošanu, ienākošo, izejošo un tranzīta sakaru plūsmas nodrošināšanu, sakaru plūsmu maršrutēšanu un sakaru kanālu rezervēšanu. Līdz ar Latvijas fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizāciju starpoperatoru biznesa un vairumtirdzniecības jomas nozīme uzņēmuma darbībā ir pieaugusi.

Lattelekom starpoperatoru biznesa un vairumtirdzniecības jomā saglabāja uzticama un profesionāla sadarbības partnera reputāciju, kā arī nostiprināja uzņēmuma konkurētspēju arvien sarežģītākos tirgus apstākļos un izstrādāja, un sāka piedāvāt pakalpojumus citiem telekomunikāciju operatoriem. Darbu sāka arī jauna un augstākām prasībām atbilstoša starpoperatoru norēķinu sistēma.

Pārskata gadā uzņēmums *Lattelekom* ieguldīja nozīmīgu darbu, lai izpildītu Latvijas Republikas likumos noteiktās prasības *Lattelekom* kā telekomunikāciju operatoram, kam ir nozīmīga ietekme starpsavienojumu tirgū. *Lattelekom* publicēja starpsavienojuma pamatpiedāvājumu un noslēdza Latvijā pirmo starpsavienojuma līgumu starp publiskā fiksētā telekomunikāciju tīkla operatoriem. Gada beigās noslēgto starpsavienojuma līgumu skaita ziņā *Lattelekom* bija līderis telekomunikāciju uzņēmumu vidū.

Saskaņā ar publiskā fiksētā telekomunikāciju tīkla operatora individuālās licences noteikumiem pārskata gadā *Lattelekom* sāka piedāvāt citiem telekomunikāciju operatoriem iespēju *Lattelekom* klientiem veikt starptautiskās tālrunas, izmantojot operatora izvēles pakalpojumu.

Lattelekom strādā, lai nodrošinātu paaugstinātajam pieprasījumam atbilstošus stabilus un drošus starptautiskā interneta pieslēgumus. Pārskata gadā turpinājās strauja starptautiskā interneta pakalpojumu tirgus attīstības, un salīdzinājumā ar 2002. gadu starptautiskā interneta pieslēgumu pārdošanas apjomi divkāršojās.

2003. gadā Latvijas fiksēto telekomunikāciju tirgū ienāca gan jau pieredzējuši telekomunikāciju operatori, gan uzņēmumi, kuriem šī darbības nozare ir jauna. Lai sadarbība ar jaunajiem tirgus dalībniekiem būtu veiksmīga, *Lattelekom* lielu uzmanību veltīja operatoru un starpsavienojumu darbības pieredzes, kas iegūta, strādājot vietējā tirgū, kā arī starptautiskās pieredzes apmaiņai.

2003. gadā *Lattelekom* kapitālieguldījumu apjoms bija 22,5 miljoni latu. Kopš uzņēmuma dibināšanas 1994. gadā kopumā ir veikti kapitālieguldījumi 484 miljonu latu apmērā.

Saskaņā ar 1994. gadā noslēgto Jumta līgumu *Lattelekom* turpināja telekomunikāciju tīkla infrastruktūras modernizāciju.

Telekomunikāciju tīkla attīstības pamatā ir tā modernizācija un paplašināšana, tālruņa līniju pieslēgšana ciparu tīklam, jaunu pakalpojumu un mūsdienīgas tehnoloģijas ieviešana, kā arī pakalpojumu kvalitātes uzlabošana.

Pirmajā gadā pēc fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizācijas *Lattelekom* turpināja īpašu uzmanību veltīt telekomunikāciju tīkla modernizācijai lauku rajonos. Ciparu tīklam pieslēgtas visas tālruņa līnijas Rīgas reģionā un visos rajonu centros. Pārskata gadā liela uzmanība tika pievērsta Ludzas, Alūksnes, Madonas, Talsu, Krāslavas rajonam, jo ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars šajos rajonos bija zemāks nekā citos rajonos. Pārskata gada beigās ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars sasniedza 88,7% (2002. gadā — 83,2%).

Gada beigās visos Latvijas rajonos ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars pārsniedza vai bija tuvu 50%, turklāt 13 no 26 Latvijas rajoniem ciparizācijas līmenis pārsniedza 75%.

Visaugstākais ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars ir Rīgas (100%), Ogres (97%), Jelgavas (88%), Daugavpils (87%), Aizkraukles (86%), Ventspils (85%), Kuldīgas (85%), Liepājas (84%) rajonā.

Telekomunikāciju tīkla modernizācijas rezultātā turpināja samazināties tālruņa līniju bojājumu skaits. 2003. gadā vidēji bija 1,5 bojājumi uz 100 tālruņa līnijām mēnesī, un tas atbilst vidējam radītājam Eiropas valstīs.

2003. gadā tika paplašināts datu tīkls, kā arī notika kabeļu tīkla rekonstrukcija un sakārtošana, lai abonentiem būtu iespējams izmantot mūsdienīgus telekomunikāciju pakalpojumus, piemēram, *Ultra DSL*, *Mājas DSL* u. c.

2004. gadā *Lattelekom* prioritāte telekomunikāciju tīkla infrastruktūras attīstībā būs Rīgas rajons. Attīstīta telekomunikāciju tīkla infrastruktūra sekmēs Rīgas reģiona veidošanos par finanšu un darījumu centru Baltijā.

SIA Lattelekom Sakaru Sistēmas

ir *Lattelekom* meitasuzņēmums, kas piedāvā integrētus telekomunikāciju un informācijas tehnoloģijas iekārtu un pakalpojumu risinājumus biznesa un privātiem klientiem.

Iekārtas un pakalpojumi tiek pārdoti gan tieši uzņēmumiem, iestādēm un organizācijām, gan arī privātpersonām, izmantojot mazumtirdzniecības veikalu *Teleparks* tīklu, kā arī sadarbībā ar mātesuzņēmumu *Lattelekom*.

Lattelekom Sakaru Sistēmas piedāvā daudzveidīgas informācijas tehnoloģijas un telekomunikāciju iekārtas — tālruņa aparātus, jaudīgas biroja centrāles, datorus, serverus, datu tīklu iekārtas, biroja tehniku, kā arī šo iekārtu uzstādīšanu, pieslēgšanu un klientu apmācīšanu. *Lattelekom Sakaru Sistēmas* veic iekārtu apkalpošanu garantijas laikā un pēc garantijas laika beigām.

Uzņēmuma *Lattelekom Sakaru Sistēmas* darbinieku skaits pārskata gadā ir ievērojami pieaudzis, un tas noticis galvenokārt datorsistēmu piegādes un apkalpošanas jomā. Darbinieku kvalifikācija nodrošina augstu profesionalitātes līmeni, kas veicina kvalitatīvu un konkurētspējīgu pakalpojumu sniegšanu. Darbinieki labi pārzina datu un fiksētā telekomunikāciju tīkla specifiku, palīdz klientiem izvēlēties piemērotāko tehnisko risinājumu un pieslēguma veidu.

Uzņēmuma klientu vidū ir Tieslietu ministrija, Aizsardzības ministrija, Finanšu ministrija, Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūra, Latvijas Banka, Ventspils rajona un Jelgavas pašvaldība, uzņēmums *Kesko Food*, *Stockman*, *ERGO*, *Reval Hotel*, *Falck Apsargs*, *Aigas nams* u. c.

Uzņēmums sadarbojas ar dažādiem Latvijā un ārvalstīs pazīstamiem iekārtu ražotājiem — *Siemens*, *Panasonic*, *Sony*, *Alcatel*, *Canon*, *Toshiba*, *Nokia*, *Microlink*, *IBM*, *Hewlett Packard*, *Olimpus*, *Sonex*, *Audioline*. Šī sadarbība ļauj veiksmīgi konkurēt savā darbības nozarē Latvijas tirgū ar kvalitatīviem piedāvājumiem un elastīgām cenām.

Pārskata gadā *Lattelekom Sakaru Sistēmas* turpināja mazumtirdzniecības veikalu *Teleparks* tīkla darbības optimizāciju un paplašināšanu. Šobrīd ir deviņi *Teleparks* veikali Rīgā, viens Liepājā un viens Jelgavā.

Uzņēmumam *Lattelekom* pieder 23% SIA *Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* pamatkapitāla.

LMT izveidots 1992. gadā, un tas ir pirmais
mobilo sakaru operators valstī.

LMT ir viens no diviem *GSM* mobilo sakaru
tīkla operatoriem Latvijā.

2003. gadā *LMT* abonentu skaits palielinājās par
135 tūkstošiem, un gada beigās tas sasniedza 609
tūkstošus jeb 26% no visiem Latvijas
iedzīvotājiem.

Pārskata gada beigās *LMT GSM* tīkla pārklājums
bija 97,8% valsts teritorijas, nodrošinot iespēju
izmantot mobilos sakarus 97,2% iedzīvotāju.

Gundars Strautmanis ir uzņēmuma *Lattelekom* prezidents un **Direktoru padomes priekšsēdētājs**, Direktoru padomes loceklis kopš uzņēmuma dibināšanas. Strautmaņa kungs ir Rīgas Tehniskās universitātes profesors, Latvijas Darba devēju konfederācijas padomes loceklis, Starptautiskās Telekomunikāciju akadēmijas akadēmiķis un *Junior Achievement Latvia* Direktoru padomes loceklis.

Ivars Biļinskis Profesors Ivars Biļinskis ir *Lattelekom* **Direktoru padomes loceklis** kopš 1994. gada. Biļinska kungs vada Latvijas Universitātes Elektronikas un datorzinātņu institūtu, kā arī zinātnieku grupu, kas pēta moderno telekomunikāciju teorijas un tehnoloģijas jautājumus. Kopš 2003. gada jūnija viņš ir Ministru prezidenta ārštata padomnieks zinātnes jautājumos. Viņš ir arī Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis un vairāk nekā 160 zinātnisku un tehnisku publikāciju autors.

Timo Sakari Virtanens ir *Lattelekom* **Direktoru padomes loceklis** kopš 2000. gada. Kopš 2003. gada viņš ir *TeliaSonera AB* vecākais padomnieks. No 2000. līdz 2002. gadam Virtanena kungs bija *Sonera* Baltijas grupas direktors Helsinkos un atbildīgs par fiksēto telekomunikāciju darbību Baltijas valstīs. No 1998. līdz 1999. gadam Virtanena kungs strādāja par izpilddirektoru *Sonera* kopuzņēmumā Vācijā, pirms tam ieņēma vairākus vadošus amatus uzņēmumā *Sonera*.

Ēriks Hallbergs ir *Lattelekom* **Direktoru padomes loceklis** kopš 2003. gada marta. No 2003. gada viņš ir *TeliaSonera AB* vecākais viceprezidents un Baltijas reģiona tirgus vadītājs. 2002. gadā viņš vadīja *Telia Mobile AB* darbību Somijā, kā arī ieņēma *Telia Mobile AB* viceprezidenta un *Partner Services Nordic* vadītāja amatu. No 1981. līdz 1999. gadam Hallberga kungs ieņēma vairākus amatus starptautisko IT, telekomunikāciju un finanšu sektorā, un laikā no 1999. līdz 2000. gadam viņš ieņēma vairākus vadošus amatus *Telia Mobile AB*.

Annika Kristiansone ir *Lattelekom* **Direktoru padomes locekle** kopš 2003. gada marta. No 2003. gada viņa ir *TeliaSonera AB* tirgus, produktu un pakalpojumu biznesa koordinatore Norvēģijā, Dānijā un Baltijā. No 2001. līdz 2003. gadam viņa bija *Telia AB* starptautiskās attīstības un investīciju vadītāja Baltijā un Krievijā, bet pirms tam *Telia AB International* vadītāja vietas izpildītāja. Kristiansones kundze ir ieņēmusi vairākus vadošus amatus *Telia AB*, kā arī bijusi valdes locekle ārējās un iekšējās grupās.

Kenets Radne
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2003. gada marta. No 2003. gada viņš ir *TeliaSonera AB* vecākais viceprezidents un Fiksēto balss produktu un pakalpojumu daļas vadītājs. No 2001. līdz 2002. gadam viņš bija *Telia AB* vecākais viceprezidents un *Telia Networks* vadītājs. No 1999. līdz 2000. gadam viņš bija *Ericsson* grupas prezidents, viceprezidents un ģenerāldirektors un vadīja globālo *Ericsson* interneta risinājumu un *Ericsson* Biznesa konsultāciju struktūrvienību. No 1995. līdz 1999. gadam Radnes kungs ieņēma prezidenta amatu *Ericsson Software Technology AB*. Laikā no 1979. līdz 1995. gadam viņš ieņēma vairākus amatus IT un telekomunikāciju nozarē.

Bū Magnusons
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2003. gada marta. 2003. gadā viņš aizgāja no vecākā direktora amata *Telia Mobile AB*. Laikā no 1967. līdz 2003. gadam viņš ir ieņēmis vairākus vadošus amatus *Telia AB*. No 1997. līdz 2001. gadam viņš bija *Telia AB* viceprezidents ar īpašu atbildību par *Telia* biznesa aktivitātēm Baltijas jūras reģionā un Ziemeļeiropā.

Kārlis Krēsliņš
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2002. gada jūlija. Krēsliņa kungs ir Rīgas Ekonomikas augstskolas asociētais profesors informācijas tehnoloģiju jomā, piedalījies pētniecības projektos un ir vairāku publikāciju autors. No 1993. līdz 1997. gadam viņš izstrādāja doktora grādu un vadīja seminārus Apvienotās Karalistes Laforo (*Loughborough*) universitātes Informācijas nodaļā.

Jānis Grēviņš
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2002. gada jūlija. Kopš 2003. gada aprīļa Grēviņa kungs ir Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas direktors. Viņš lasa lekcijas un pēta moderno saziņas līdzekļu nozīmi projektu vadīšanā. No 1998. līdz 2003. gadam Grēviņa kungs izstrādāja doktora disertāciju un strādāja par projektu koordinātoru ASV Ņujorkas štata universitātes Bufalo Vadības fakultātē.

Viesturs Šutko
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2002. gada decembra. Līdz 2003. gada janvārim Šutko kungs bija *R un I DEMO SIA* direktors, bet līdz 1998. gadam — Reklāmas un informācijas aģentūras prezidents. No 1995. līdz 1997. gadam viņš bija Latvijas Industriālās bankas valdes loceklis un mārketinga pārvaldes vadītājs. Šobrīd viņš ir Ministru prezidenta ārštata padomnieks informācijas sabiedrības jautājumos.

Gundars Stūris
ir *Lattelekom*
Direktoru padomes loceklis kopš 2003. gada marta. No 1997. līdz 2002. gadam viņš ir bijis a/s *Latvijas Krājbanka* valdes loceklis un pirmais viceprezidents. No 1998. līdz 2002. gadam Stūra kungs bijis a/s *Rīgas fondu birža* padomes loceklis un padomes priekšsēdētāja vietnieks.

Lattelekom SIA (Lattelekom) Direktoru padome sniedz ziņojumu un koncerna konsolidēto finanšu pārskatu par saimnieciskās darbības gadu, kas beidzās 2003. gada 31. decembrī.

Pārskats par uzņēmējdarbību

2003. gadā uzņēmums *Lattelekom* bija lielākais telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējs Latvijā apgrozījuma un klientu skaita ziņā.

Lai gan fiksēto telekomunikāciju tirgus ir liberalizēts, *Lattelekom* turpina ieguldīt līdzekļus telekomunikāciju tīkla modernizācijā. 2003. gada beigās kopējais ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars sasniedza 88,7% (2002. gadā — 83,2%). Ciparu tīklam pieslēgtas visas tālruņa līnijas Rīgas reģionā un visos rajonu centros. Pārskata gadā liela uzmanība tika pievērsta rajoniem, kuros ir zems ciparu tīklam pieslēgto tālruņa līniju īpatsvars (Ludzas, Alūksnes, Madonas, Talsu, Krāslavas un citos rajonos).

Kopējais tālruņa līniju skaits 2003. gada beigās bija 653 853, un tas ir par 6,8% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Tālruņa līniju skaita samazināšanās iemesli ir mobilā telekomunikāciju tirgus strauja attīstība un mūsdienīgu klientu telekomunikāciju iekārtu izmantošana. Pārskata gadā kopējā sakaru plūsma bija par 10% mazāka nekā 2002. gadā. Pateicoties veiksmīgai uzņēmuma darbībai, līniju skaits un sakaru plūsmas apjoms samazinājās mazāk nekā iepriekš tika paredzēts.

2003. gadā par 112% pieauga pastāvīgo interneta pieslēgumu skaits. Pieaugums īpaši straujš bija pārskata gada otrajā pusē, kad *Lattelekom* interneta pakalpojumu sniedzējs *Apollo* sāka piedāvāt jaunu pastāvīgo interneta pieslēgumu *Pilsētas internets*, kas tehniskā risinājuma un cenas ziņā ir izdevīgs iedzīvotājiem.

2003. gadā *Lattelekom* turpināja ieviest Latvijā bezvadu interneta pieslēguma tehnoloģiju, kas veidota uz *Wireless LAN* un *Wi-Fi* bāzes. Gada beigās publisko bezvada internetu telpu skaits pārsniedza 40 un tika izveidots bezvadu interneta risinājums uzņēmumiem *Bezvadu birojs* un iedzīvotājiem *Bezvadu māja*.

Pārskata gadā *Lattelekom* sāka piedāvāt trīs jaunus tarifu plānus. Uzņēmums saviem klientiem regulāri piedāvāja dažādas atlaides starptautiskajām

tālsarunām, tālruņa līnijas ierīkošanai, vietējām sarunām. *Lattelekom* samazināja arī interneta iezvanpieejas tarifus darbdienu vakaros.

Pārskata gadā *Lattelekom* operatoru pakalpojumu sniedzējs *Kontaktu centrs 118* bija līderis informatīvo pakalpojumu tirgū un tā apkalpoto zvanu skaits palielinājās par 12%. *Kontaktu centrs 118* aktīvi sāka piedāvāt savus pakalpojumus klientu apkalpošanas jomā ārējiem biznesa klientiem. 2003. gadā kopējais apkalpoto zvanu skaits gadā sasniedza 18,2 miljonus.

Pamatkapitāls

2003. gada beigās *Lattelekom SIA* pamatkapitāls ir LVL 146 079 000, un to veido 146 079 000 pamatkapitāla daļas ar katras daļas vērtību LVL 1. Latvijas Republikai pieder 74 498 000 pamatkapitāla daļas ar kopējo nominālvērtību LVL 74 498 000, kas veido aptuveni 51% no pamatkapitāla. *TILTS Communications A/S* pieder 71 581 000 daļa ar kopējo nominālvērtību LVL 71 581 000, kas veido aptuveni 49% no pamatkapitāla. Pārskata gada beigās *TILTS Communications A/S* pastarpināti pieder uzņēmumam *TeliaSonera AB*.

Lattelekom SIA pamatkapitāls pārskata gada sākumā bija LVL 196 281 000. Saskaņā ar Jumta līguma nosacījumiem par B un C klases pamatkapitāla daļām *Lattelekom SIA* veica B un C pamatkapitāla daļu atmaksu dalībniekiem Jumta līgumā noteiktajā kārtībā. 2003. gada 10. jūlijā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēti *Lattelekom* statūtu grozījumi par statūtu fonda samazināšanu un saskaņā ar dalībnieku sapulces lēmumu līdz 2003. gada 10. augustam *TILTS Communications A/S* tika atmaksātas C klases pamatkapitāla daļas ASV dolāros 41 miliona apmērā, bet uz Latvijas Republikas vārda Latvijas Centrālajā depozitārijā reģistrētas obligācijas LVL 25,602 miljonu latu apmērā.

Veicot B un C klases pamatkapitāla daļu atmaksu saskaņā ar Jumta līguma nosacījumiem, *Lattelekom SIA* pamatkapitāls kopumā tika samazināts par LVL 50 202 000.

Daļas citās uzņēmējiesabiedrībās

Lattelekom pieder 23% pamatkapitāla SIA *Latvijas Mobilais Telefons*, vienā no diviem mobilo telekomunikāciju pakalpojumu operatoriem Latvijā, kā arī 100% pamatkapitāla SIA *Lattelekom Sakaru Sistēmas*, kuras pamatdarbība ir klientu telekomunikāciju iekārtu un ar informācijas tehnoloģiju saistītu iekārtu pārdošana un uzturēšana.

Lattelekom koncernam pieder 50% a/s *Pirmais slēgtais pensiju fonds* akciju, taču ar pensiju fonda darbību saistītie riski un ieguvumi attiecas tikai uz pensiju plāna dalībniekiem. A/s *Pirmais slēgtais pensiju fonds* ir lielākais privātais pensiju fonds ne vien Latvijā, bet visās Baltijas valstīs.

Darbības rezultāti

Ziņas par *Lattelekom* SIA un koncerna darbības finanšu rezultātiem 2003. gadā sniegtas finanšu apskatā no 25. līdz 29. lappusei, kas ir šī ziņojuma sastāvdaļa.

Priekšlikums par peļņas sadali

Lattelekom Direktoru padome ierosina izmaksāt dividendēs dalībniekiem LVL 42,0 miljonus, tajā skaitā LVL 16,6 miljonus no sadalāmās peļņas par 2003. gadu pēc obligāto rezervju izveidošanas un LVL 25,4 miljonus no iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas.

Direktoru padomes locekļi

2003. gadā Direktoru padomes locekļu pienākumus veica:

G. Strautmanis (Direktoru padomes priekšsēdētājs),
I. Biļinskis (iecelts 2001. gada 29. maijā),
J. Grēviņš (iecelts 2002. gada 6. jūlijā),
K. Krēšliņš (iecelts 2002. gada 6. jūlijā),
V. Šutko (iecelts 2002. gada 20. decembrī),
G. Stūris, E. Hallbergs,
A. Kristiansone, T. Virtanens, K. Radne,
B. Magnusons (iecelti 2003. gada 26. martā).

Direktoru padomes locekļi K. Nikops, O. Ranta, A. Koivisto, J. Ili-Eihe un J. Radzēvičs atstāja amatu 2003. gada 26. martā.

Ziņas par Direktoru padomes locekļiem 2003. gadā atrodamas 19. un 20. lappusē.

Uzrādāmā ieinteresētība

Lattelekom Direktoru padomes locekļiem un viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošiem uzņēmumiem nepieder daļas vai daļu opciju līgumi uzņēmumā *Lattelekom* vai tā meitasuzņēmumos.

Direktoru padomes locekļiem nav ieinteresētības ar *Lattelekom* saistītos līgumos vai vienošanās, izņemot darījumus, kas ir atspoguļoti finanšu pārskata 25. pielikumā.

Direktoru padomes atbildība sakarā ar gada pārskatu

Direktoru padome ir atbildīga par koncerna un mātesuzņēmuma finanšu pārskatu sagatavošanu, pamatojoties uz koncerna uzņēmumu sākotnējo grāmatvedības uzskaiti par katru pārskata periodu. Finanšu pārskatiem patiesi jāatspoguļo koncerna un mātesuzņēmuma finansiālais stāvoklis pārskata gada beigās, darbības rezultāti un naudas plūsma par pārskata gadu.

Direktoru padome apstiprina, ka 2003. gada finanšu pārskatu no 31. līdz 52. lappusei sagatavošanā tika konsekventi izmantotas atbilstošas grāmatvedības uzskaites metodes, kā arī tika izdarīti piesardzīgi vērtējumi un prognozes. Direktoru padome apstiprina, ka tika ievēroti Starptautiskie finanšu pārskatu standarti un Latvijas likumi un finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas koncepciju.

Direktoru padome ir atbildīga par atbilstošu grāmatvedības uzskaiti un pasākumu veikšanu, lai saglabātu koncerna uzņēmumu līdzekļus, atklātu un novērstu krāpšanu un citas neatbilstības.

Saskaņā ar Vadības līgumu, kas noslēgts starp *Lattelekom* SIA un *TILTS Communications A/S*, uzņēmuma ikdienas vadību, darbību, tā līdzekļu izlietošanu un pārvaldi, personāla politiku un apmācību, kā arī uzņēmuma pārstrukturēšanu 2003. gadā veica *TILTS Communications A/S*.

Nozares regulēšana

Saskaņā ar likumu "Par telekomunikācijām" un saņemto individuālo licenci kopš 2003. gada 1. janvāra *Lattelekom* SIA darbojas liberalizētā telekomunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) 2003. gadā turpināja izstrādāt un pieņemt vairākus sekundārās likumdošanas aktus — noteikumus, procedūras un lēmumus — par telekomunikāciju pakalpojumu kvalitātes prasībām, kvalitātes pārskatu publicēšanu, piekļuves tīkla atsaistīšanas kārtību un tehniskajiem noteikumiem, tālruņa līnijas numuru pārvietošanas nodrošināšanu, tehniskiem noteikumiem operatora izvēles un operatora iepriekšējās izvēles pakalpojumiem, universālā telekomunikāciju pakalpojuma pieņemamas

cenas noteikšanas principu, radiofrekvenču spektra izmantošanu uzņēmējdarbībai u. c.

2003. gadā SPRK atzina *Lattelekom* SIA par uzņēmumu ar būtisku ietekmi fiksētās balss telefonijas un nomāto līniju telekomunikāciju pakalpojumu tirgū, kā arī, līdztekus ar uzņēmumiem *LMT* un *Tele2*, starpsavienojumu pakalpojumu tirgū. Atbilstoši likumdošanai *Lattelekom* SIA, *Tele2* un *LMT* izstrādāja un SPRK apstiprināja starpsavienojumu pamatpiedāvājumus, kā arī *Lattelekom* SIA nomāto līniju pamatpiedāvājumu. Vēlmi savienot telekomunikāciju tīklu ar *Lattelekom* fiksēto publisko telekomunikāciju tīklu 2003. gadā izteica 25 jaunie telekomunikāciju uzņēmumi, *Lattelekom* SIA noslēdza 4 starpsavienojumu līgumus ar jaunajiem fiksēto publisko telekomunikāciju tīklu operatoriem.

2003. gadā SPRK nepieņēma lēmumus par telekomunikāciju pakalpojumu tarifu līdzsvarošanu, kas ļautu tuvināt tos faktiskajam pakalpojumu izmaksām, tāpēc šī likuma "Par telekomunikācijām" prasība joprojām nav izpildīta.

Ar atsevišķu lēmumu SPRK noteica, ka turpmāk tarifu sarunām ar citu publisko fiksēto telekomunikāciju tīklu abonentiem apstiprinās SPRK.

2003. gadā Satiksmes ministrijas izveidotā darba grupa sāka darbu pie jauna elektronisko komunikāciju likumprojekta, kas atbilstu Eiropas Savienības 2002. gada telekomunikāciju direktīvām. *Lattelekom* SIA aktīvi piedalījās darba grupas darbā.

Atbilstoši licences nosacījumiem 2003. gadā tika ieviests operatora iepriekšējās izvēles pakalpojums starptautiskajām sarunām un nodrošinātas universālā pakalpojuma saistības.

Risku vadība

Risku vadība ir būtiska uzņēmuma biznesa un lēmumu pieņemšanas procesa sastāvdaļa. Katrā struktūrvienībā notiek risku identificēšana, novērtēšana un darbības plānu izstrāde, lai novērstu, mazinātu vai nodotu atbildībai trešajām personām riskus, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt uzņēmuma īpašumu, personālu, finanses vai darbības rādītājus. Pamatojoties uz struktūrvienību riska kartēm, tiek veidota uzņēmuma risku karte, ietverot tajā uzņēmumam svarīgākos riskus.

Uzņēmuma darbība ir pakļauta vairākiem riskiem, kurus rada biznesa vide un tirgus, kurā tas strādā.

Būtiskākie riski, kas var apdraudēt mūsu darbību nākotnē, ir stratēģiskie riski, piemēram, ekonomiskā un politiskā situācija valstī, regulatoru lēmumi, pieaugošā konkurence, tehnoloģiju novecošanās, kā arī klientu paradumu maiņa var būtiski ietekmēt uzņēmuma darbību. Operatīvie riski ir saistīti ar uzņēmuma piedalīšanos lielos un sarežģītos projektos, uzņēmuma programmatūru darbību (piemēram, jaunā norēķinu sistēma), trešo personu piegādēm. Ļoti svarīgi uzņēmumam ir riski, kas saistīti ar personālu. Trešā ļoti nozīmīgā risku grupa ir finansiālie riski, kas saistīti ar valūtas svārstībām, likviditātes rādītājiem un klientu kavētiem maksājumiem.

Lattelekom veic proaktīvas darbības risku vadības jomā, lai aizsargātu uzņēmuma personālu, aktīvus un funkcijas, tādējādi nodrošinot biznesa nepārtrauktību. Biznesa nepārtrauktības vadības projekta ietvaros ir izstrādāti un reizi gadā tiek pārskatīti biznesa nepārtrauktības plāni nozīmīgākajiem *Lattelekom* objektiem. Regulāri tiek veikta piegādātāju risku analīze.

Lai izvairītos no finansiāliem zaudējumiem, materializējoties kādam no riskiem, daļa no tiem ir apdrošināta. Šobrīd *Lattelekom* ir pieejams apdrošināšanas segums tādās jomās kā īpašuma, uzņēmējdarbības pārtraukuma, civiltiesiskās atbildības un darbinieku apdrošināšana.

Lai nodrošinātu pietiekamu darbības kontroli, uzņēmumā ir ieviestas regulāras atskaišu un plānošanas kārtības. Uzņēmumā ir iekšējā audita funkcija, kas ļauj novērtēt un piedāvāt uzlabojumus uzņēmuma iekšējo kontroļu efektivitātei, kā arī uzņēmuma darbības un vadības procesiem.

Šķirējtiesa

2003. gadā turpinājās šķirējtiesas process starp *TILTS Communications A/S* un Latvijas Republiku par *Lattelekom* kopuzņēmuma dibināšanas Jumta līguma izpildi. 2001. gada rudenī, pusēm vienojoties, šķirējtiesa lēma par *Lattelekom* iesaistīšanu lietā, kurā pret *Lattelekom* nav vērsti prasījumi. *Lattelekom* Direktoru padome nolēma atzīt šķirējtiesas jurisdikciju, akceptēt tās lēmumus, kas taisīti par labu *Lattelekom*, tomēr aktīvi neiesaistīties procesā un nenozīmēt *Lattelekom* pārstāvjus lietā. No šķirējtiesas procesa iespējami izrietošās saistības un riskus attiecībā uz uzņēmuma darbību pašreiz nav iespējams noteikt, jo šķirējtiesas rezultāti nav prognozējami. Turklāt visa informācija,

kas saistīta ar šķīrējtiesu, nav publiski pieejama un nekādā mērā nav arī ietekmējusi uzņēmuma finansiālā stāvokļa raksturojumu par pārskata gadu.

Būtiski notikumi pēc pārskata gada beigām
2004. gada 15. janvārī beidzās starp *TILTS Communications A/S* un *Lattelekom SIA* noslēgtā Vadības līguma termiņš.

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu uzņēmuma finansiālā stāvokļa raksturojumu par pārskata gadu, kas beidzās 2003. gada 31. decembrī.

Uzņēmuma turpmākā attīstība

Fiksēto telekomunikāciju tirgus liberalizācija un mobilo telekomunikāciju tirgus strauja attīstība liek pastāvīgi pilnveidot *Lattelekom* darbību. Lai saglabātu konkurētspēju un rentabilitāti pieaugošās konkurences apstākļos, *Lattelekom* turpinās optimizēt savu uzņēmējdarbību un piedāvāt jaunus pakalpojumus. Lai kompensētu zaudētos ienākumus no tradicionālajiem fiksētiem balss pakalpojumiem, *Lattelekom* turpmāk īpašu uzmanību veltīs platjoslas interneta pieslēgumiem, datu un operatoru centra pakalpojumiem.

Lai nodrošinātu uzņēmuma konkurētspēju un rentabilitāti jaunajos tirgus apstākļos, *Lattelekom* turpinās pilnveidot darbinieku kompetences atbilstoši jaunajai uzņēmuma stratēģijai, kas balstīta uz zināšanām par klientiem. Tiks pievērsta īpaša uzmanība izpratnes par klientu, partnerattiecību vadības un piedāvājumu vadības attīstībai. Lai turpinātu uzlabot klientu apmierinātību ar *Lattelekom* pakalpojumiem, tiks turpināta klientu apkalpošanas programma, nodrošinot uzlabotu pakalpojumu piegādes precizitāti un diferencētus klientu apkalpošanas līmeņus. *Lattelekom* pilnveidos ar sabiedriskām attiecībām un uzņēmuma tēlu saistītus pasākumus, lai uzlabotu uzņēmuma reputāciju un klientu lojalitāti.

Nākamajos gados *Lattelekom* turpinās telekomunikāciju tīkla modernizāciju Latvijā, kā arī investēs datu pārraides tīkla attīstībā. Tas palīdzēs nodrošināt kvalitatīvus datu un interneta pakalpojumus iedzīvotājiem un pašvaldībām, kā arī paātrinās virzību uz informācijas sabiedrību.

Lai nodrošinātu nepieciešamo kapitālu un uzņēmuma vadītāju laiku pamata un jaunu uzņēmējdarbības veidu attīstīšanai, *Lattelekom* arī turpmāk atteiksies no darbības tādās jomās, kas neatbilst uzņēmuma pamata, attīstošajiem vai atbalstošajiem uzņēmējdarbības veidiem.

Revidenti

Finanšu pārskatu, kas ietverts no 31. līdz 52. lappusei, revīziju atbilstoši Latvijas Republikas likumiem un Starptautiskajiem revīzijas standartiem veica revidentu firma *SIA Ernst & Young Baltic*.

Direktoru padomes vārdā

Gundars Strautmanis,
Lattelekom SIA
prezidents un Direktoru padomes priekšsēdētājs

Jānis Grēviņš,
Lattelekom SIA
Direktoru padomes loceklis

Rīgā, 2004. gada 12. februārī

Ievads

Ņemot vērā *Lattelekom* klientu bāzes izplatību visā valstī un tās dažādību, uzņēmuma darbību tieši ietekmē vispārējās ekonomiskās attīstības tendences Latvijā.

Novērtējot *Lattelekom* finanšu rezultātus, jāņem vērā arī telekomunikāciju tirgus liberalizācija no 2003. gada 1. janvāra un joprojām pastāvošās neskaidrības regulēšanas nosacījumos, piemēram, tarifu līdzsvarošanas termiņos.

2003. gadā Latvijas ekonomikā bija vērojama strauja izaugsme — iekšzemes kopprodukta pieaugums tiek prognozēts 7,2% līmenī. Gada laikā par 3,6% palielinājās arī patēriņa cenu līmenis (2002. gadā inflācija bija 1,4%), taču telekomunikāciju pakalpojumu cenas samazinājās par 1% (galvenokārt mobilo sakaru pakalpojumu jomā). Neskatoties uz ekonomiskās aktivitātes pieaugumu, nedaudz palielinājās bezdarba līmenis, kas gada beigās sasniedza 8,6%. Šie dati ļauj secināt, ka palielinājās Latvijas iedzīvotāju, izņemot maznodrošināto slāni, pirkspēja un telekomunikāciju pakalpojumu cenas salīdzinājumā ar citu pakalpojumu un preču cenām kļuva relatīvi pieejamākas.

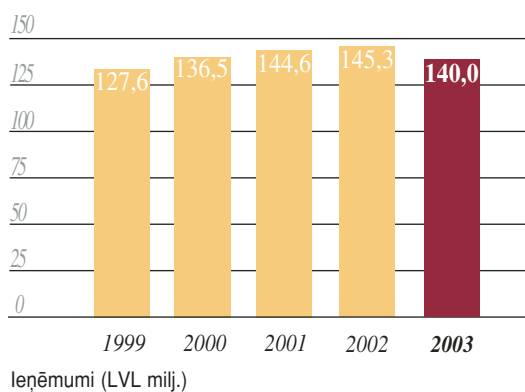
Privāto klientu grupā arvien populārāki kļuva mobilie sakaru līdzekļi, tādējādi nedaudz samazinājās fiksēto līniju un taksofonu lietotāju skaits. Gada beigās mobilos tālruņus lietoja aptuveni 53% no visiem iedzīvotājiem (2002.

gada beigās — apmēram 36%), savukārt fiksēto līniju īpatsvars bija 28,2% (2002. gada beigās — 30,1%). Krasi pieauga pieprasījums pēc kvalitatīviem interneta pakalpojumiem privāto klientu grupā un pēc platjoslas pieslēgumiem un mūsdienīgiem sakaru risinājumiem un pakalpojumiem biznesa klientu grupā.

Šādos apstākļos *Lattelekom* koncernam izdevās ierobežot ieņēmumu samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 3,6% robežās, un, veicot stingrus izmaksu samazināšanas pasākumus, pat uzlabot gada darbības rezultātu par 24,7%.

Ieņēmumi

Veiksmīgas uzņēmuma darbības rezultātā pirmajā telekomunikāciju tirgus liberalizācijas gadā *Lattelekom* koncerna kopējie ieņēmumi sasniedza LVL 140,0 miljonus un bija tikai par 3,6% mazāki nekā iepriekšējā gadā. Tajā skaitā par 15% pieauga ieņēmumi no datu pārraides pakalpojumiem, par 31% ieņēmumi no *Apollo* interneta un par 20% ieņēmumi no klientu galaiekārtu pārdošanas. Ieņēmumi no *DSL* pakalpojumiem pieauga par 80% un no operatoru pakalpojumiem — par 36%. Klientu līniju skaits pārskata gadā samazinājās par 7% un kopējā sakaru plūsma samazinājās par aptuveni 10%, taču kopumā ieņēmumi uz vienu tālruņa līniju pat pieauga par 3%.

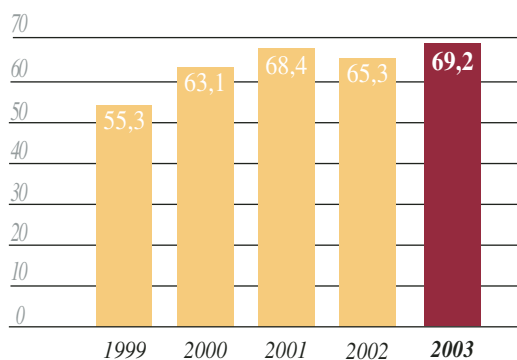
Lattelekom koncerna ieņēmumu struktūrā 2003. gadā turpināja samazināties ieņēmumu īpatsvars no starptautiskajiem pakalpojumiem (15% no gada ieņēmumiem) un pieaugt pārējo telekomunikāciju pakalpojumu īpatsvars (20% no kopējiem ieņēmumiem), bet iekšzemes sakaru pakalpojumu īpatsvars saglabājās nemainīgs — 65%.

Darbības rezultāts

Ieņēmumu samazinājumu par 5,2 miljoniem latu ievērojami atsvēra izmaksu (atskaitot nolietojumu) samazinājums par 9,5 miljoniem latu, un tā rezultātā EBITDA (peļņa pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas, un zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas) sasniedza 69,2 miljonus latu (2002. gadā — LVL 65,3 miljoni). EBITDA rentabilitāte pieauga no 45% 2002. gadā līdz 49% 2003. gadā.*

Maksājumi citiem telekomunikāciju operatoriem samazinājās par LVL 1,7 miljoniem atbilstoši izejošo starptautisko sarunu apjoma samazinājumam. Līdz ar sarunu pieaugumu zvaniem no fiksētā uz mobilo tīklu nedaudz palielinājās

maksājumi vietējiem mobilo sakaru operatoriem. Personāla izmaksas 2003. gadā bija par LVL 4,7 miljoniem mazākas sakarā ar veikto reorganizāciju un dažādu uzņēmuma darbības atbalsta funkciju nodošanu ārējiem pakalpojumu sniedzējiem. Gada laikā darbinieku skaits *Lattelekom* koncernā samazinājās par 23%. Tika veikti pasākumi visu veidu ekspluatācijas izdevumu samazināšanai, un tie sekmēja citu saimnieciskās darbības izmaksu ekonomiju LVL 3,0 miljonu apmērā, tajā skaitā samazinājās arī šaubīgo un bezcerīgo parādu izdevumi sakarā ar klientu maksāšanas disciplīnas uzlabošanu.

EBITDA (peļņa no saimnieciskā darbības pirms nolietojuma un zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas; LVL milj.)

Salīdzinājumā ar 2002. gadu koncerna darbības peļņa (peļņa pirms procentiem un nodokļiem) 2003. gadā pieauga par 37%, un tā bija LVL 22,9 miljoni. Līdz ar minētajiem izmaksu ekonomijas faktoriem darbības peļņas pieaugumu ietekmēja par LVL 3,2 miljoniem zemākas ilgtermiņa ieguldījumu nolietojuma izmaksas sakarā ar zemāku kapitālieguldījumu apjomu nekā iepriekšējos gados.

* EBITDA šeit ir minēts kā telekomunikāciju nozarē un investoru vidē plaši lietots rādītājs, lai gan tas nav vispārpieņemts grāmatvedības termins un to nevajadzētu skaidrot kā alternatīvu darbības peļņai vai naudas plūsmai.

Finanšu izmaksas

Koncerna neto finanšu izmaksas 2003. gadā bija tikai LVL 66 tūkstoši (2002. gadā — LVL 0,9 miljoni). Samazinājumu radīja galvenokārt procentu izmaksu ekonomija un peļņa no valūtas kursu svārstībām saistībā ar C klases kapitāla daļu pārvēršanu parādā un atmaksāšanu ASV dolāros, kā tas bija paredzēts Jumta līgumā. 2003. gadā samazinājās arī pieejamās kredītprocentu likmes aizņēmumiem vietējā valūtā.

Asociētā uzņēmuma darbības rezultāts

Lattelekom asociētais uzņēmums *Latvijas Mobilais Telefons* turpināja sekmīgi strādāt arī 2003. gadā. Atbilstoši *Lattelekom* peļņas daļa no 23% ieguldījuma *LMT* kapitālā 2003. gadā pieauga par 18% salīdzinājumā ar 2002. gadu.

Nodokļi

2003. gadā, aprēķinot uzņēmuma ienākuma nodokli par pārskata gadu, tika piemērota spēkā esošā nodokļa likme 19% apmērā (2002. gadā — 22%). Lai arī 2003. gadā bija piemērojama zemāka nodokļa likme, ienākuma nodokļa summa LVL 5,1 miliona apmērā ievērojami pārsniedza iepriekšējā gada līmeni, jo 2002. gada laikā uzņēmuma ienākuma nodokļa summa tika samazināta par LVL 2,7 miljoniem, un šo samazinājumu radīja pamatlīdzekļu pārklasifikācija uz piemērotāku kategoriju nodokļu aprēķinā par iepriekšējiem diviem gadiem.

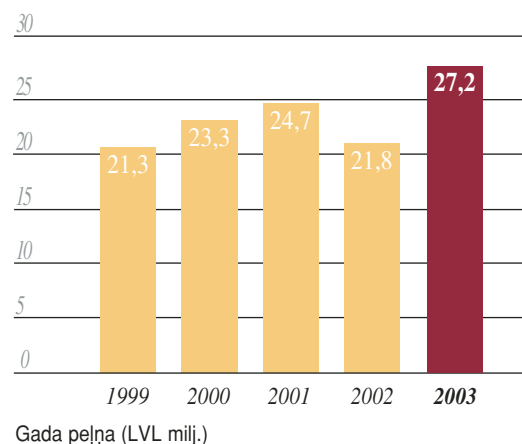
Tā kā izmaiņas pagaidu atšķirībās, kas izraisa atliktā nodokļa saistības, bija līdzīgas ar izmaiņām pagaidu atšķirībās, kas rada atliktā

nodokļa aktīvus, atliktā nodokļa saistību summa palielinājās tikai par LVL 26 tūkstošiem (2002. gadā samazinājās par 437 tūkstošiem). Aprēķinot atliktā nodokļa saistības, tika pielietota nodokļa likme 15% apmērā, kas noteikta 2004. gadam.

Lattelekom ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā. 2003. gadā dažādos nodokļos naudas izteiksmē tika samaksāti LVL 28,8 miljoni (2002. gadā — LVL 31,0 miljoni), tostarp LVL 6,5 miljoni, kas ieturēti no darbiniekiem, un LVL 0,4 miljoni, kas ieturēti no nerezidentiem. Maksājumu samazināšanās 2003. gadā ir saistīta ar LVL 1,7 miljonu lielo pārmaksāto nodokļu summas atlikumu uz 2002. gada beigām, un tā tika izmantota 2003. gada nodokļu saistību segšanai.

Gada peļņa

2003. gadā *Lattelekom* koncerna peļņa bija LVL 27,2 miljoni (2002. gadā — LVL 21,8 miljoni). Kapitāla atdeve (ROCE) pieauga no 10,3% 2002. gadā līdz 13,1% 2003. gadā.

Meitasuzņēmums

Lattelekom koncerna darbības rezultātā ir ietverti arī meitasuzņēmuma *Lattelekom Sakaru Sistēmas (LSS)* darbības rezultāti. 2003. gadā *Lattelekom Sakaru Sistēmas* ievērojami paplašināja savu darbību — turpināja attīstīt *Teleparks* veikalu tīklu, kā arī sāka integrētu telekomunikāciju un informācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniegšanu un iekārtu tirdzniecību un apkalpošanu, izmantojot *Verdi* preču zīmi. Uzņēmuma ieņēmumi 2003. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 48%, un tie bija LVL 7,0 miljoni. Gada darbības rezultāts bija LVL 0,2 miljonus liela peļņa (2002. gadā — zaudējumi LVL 0,1 miljons).

Naudas plūsma

Lattelekom koncerna neto naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības sasniedza LVL 73,5 miljonus, un tas ir par LVL 14,4 miljoniem vairāk nekā 2002. gadā. Neto naudas plūsma pirms finansējuma 2003. gadā bija LVL 46,8 miljoni salīdzinājumā ar LVL 8,6 miljoniem 2002. gadā. Galvenie naudas plūsmas uzlabošanās iemesli bija par LVL 34,5 miljoniem mazāki kapitālieguldījumi un par LVL 1,4 miljoniem mazāki nodokļa maksājumi, par LVL 5,4 miljoniem lielāka gada peļņa un par LVL 0,9 miljoniem lielākas no *LMT* saņemtās dividendes.

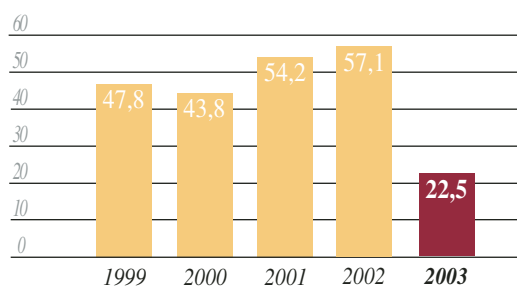
Pozitīvās izmaiņas naudas plūsmā ļāva koncernam atmaksāt dalībniekiem kapitāla daļas USD 41 miljona apmērā (LVL 23,3 miljoni), izmaksāt dividendēs LVL 9,4 miljonus, kā arī par LVL 5,0 miljoniem samazināt aizņēmumu līmeni.

Pēc stāvokļa uz 2003. gada 31. decembri koncerna rīcībā bija naudas un īstermiņa ieguldījumu atlikumi LVL 19,0 miljonu vērtībā (2002. gadā — LVL 10,0 miljoni). Šajā laikā īstermiņa saistības bija LVL 28,3 miljoni. Koncernam papildus bija neizmantotas īstermiņa kredītlīnijas LVL 2,0 miljonu apjomā un ilgtermiņa kredītresursi LVL 5 miljonu un USD 45 miljonu apmērā.

Direktoru padome pamatoti uzskata, ka koncerna rīcībā ir pietiekami daudz resursu, lai turpinātu darbību pārskatāmā nākotnē, tādēļ tā balstās uz darbības turpināšanas pieņemumu finanšu pārskatu sagatavošanā.

Kapitālieguldījumi

Kopējais kapitālieguldījumu apjoms 2003. gadā bija LVL 22,5 miljoni (2002. gadā — LVL 57,1 miljons). Šie skaitļi atspoguļo ieguldījumus fiksētā telekomunikāciju tīkla modernizācijā, datu tīkla paplašināšanā un saistīto atbalsta sistēmu modernizācijā. Kopš modernizācijas programmas sākuma 1994. gadā līdz 2003. gada beigām kopējie kapitālieguldījumi ir sasnieguši LVL 484 miljonus.

Kapitālieguldījumi (LVL milj.)

Naudas līdzekļu pārvaldīšana un finansēšanas operācijas

Lattelekom centralizētā naudas līdzekļu pārvaldes nodaļa pārvalda koncerna likviditāti un finansējumu, kā arī finanšu risku saistībā ar valūtas un procentu likmju svārstībām un darījumu partneru kredītrisku.

Koncerna politika paredz nodrošināt pietiekamu koncerna likviditāti, kā arī tā spēju finansēt savu darbību bez jebkādiem finansējuma ierobežojumiem. Finansējuma risks tiek samazināts, nosakot koncerna aizņēmumu portfeļa saistību izpildes termiņus dažādos gados.

2003. gadā koncerns atmaksāja C klases daļas USD 41,0 miliona apmērā, un B klases daļas tika pārvērstas aizņēmumā, veicot slēgtu obligāciju emisiju LVL 25,6 miljonu jeb daļu nominālvērtības apmērā.

Tā kā naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības ir galvenokārt latos, priekšroka tiek dota aizņēmumiem latos. Gada beigās *Lattelekom* aizņēmumu kopsumma bija LVL 17,0 miljoni (2002. gadā — LVL 22,0 miljoni).

Telekomunikāciju nozares dinamiskās attīstības dēļ koncerns tiecas saglabāt elastību finansējumā, saglabājot kredītlīniju ar noteiktu saistību maksu pieejamību. *Lattelekom* rīcībā ir četru gadu daudzvalūtas pārjaunojama kredītlīnija USD 45 miljonu apmērā, ko līdz 2006. gadam uzņēmumam piešķīris starptautisks banku konsorcijs. Gada beigās *Lattelekom* bija arī neizmantoti ilgtermiņa kredītresursi LVL 5,0 miljonu apmērā. Īstermiņa likviditāte tiek nodrošināta, izmantojot banku overdraftus.

Koncerna ikdienas darbība izraisa finanšu risku, galvenokārt ārvalstu valūtas kursa un kredītpro-

centu likmju svārstību dēļ, kuras var tieši ietekmēt koncerna darbības rezultātus un finansiālo stāvokli. *Lattelekom* samazina ar ārvalstu valūtas kursu un procentu likmju svārstībām saistīto risku ar savām ikdienas pamatdarbībām un finanšu darbībām, nepieciešamības gadījumos izmantojot arī atvasinātos finanšu instrumentus.

Koncerns ir pakļauts ārvalstu valūtas kursu svārstību riskam galvenokārt attiecībā uz EUR un USD. Koncerna politika ir ierobežot valūtas kursu svārstību neto risku attiecībā uz visiem skaidri zināmajiem un gaidāmajiem darījumiem ārvalstu valūtā, un *Lattelekom* neuztur ar šādiem darījumiem nesaistītas valūtu pozīcijas. 2003. gada beigās visi *Lattelekom* aizņēmumi bija latos.

Koncerns ir pakļauts procentu likmju svārstību riskam saistībā ar tā kredītresursiem, jo lielākā daļa *Lattelekom* aizņēmumu un pieejamo kredītresursu ir ar mainīgām procentu likmēm. 2003. gadā vidējā svērtā kredītprocentu likme samazinājās līdz 4,7% (2002. gadā — 5,6%). Šāda samazinājuma pamatā bija zemāks vispārējais starpbanku kredītprocentu likmju līmenis vietējā tirgū.

Visi aizņēmumi un darījumi ar ārvalstu valūtu tiek veikti, lai atbalstītu koncerna uzņēmējdarbības darījumus. Koncerns neveic nekādus spekulatīvus darījumus, kuri varētu palielināt valūtas vai procentu likmju risku.

Brīvie naudas līdzekļi tiek noguldīti bankās, kurām ir atbilstoša kredītreputācija. Koncerns stingri uzrauga un ierobežo kopējo kredītrisku, kāds pieļaujams ar katru atsevišķu finanšu institūciju.

SIA Lattelekom dalībniekiem

Mēs esam veikuši SIA *Lattelekom* un tās meitasuzņēmuma (turpmāk tekstā — Koncerns) 2003. gada konsolidēto finanšu pārskatu, kas atspoguļoti no 31. līdz 52. lappusei, revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver Koncerna 2003. gada 31. decembra bilanci, 2003. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinu, naudas plūsmas pārskatu, pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un pielikumu. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Uzņēmuma vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko izsakām par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos norādīto summu un citas finanšu pārskatos ietvertās informācijas pamatojuma pārbaudi izlases veidā. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu uzņēmuma vadības izdarīto pieņēmumu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura izvērtējumu. Uzskatām, ka veiktā revīzija ir devusi pietiekamu pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

Mūsaprāt, iepriekš minētie finanšu pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Koncerna finansiālo stāvokli 2003. gada 31. decembrī, tā darbības rezultātiem un naudas plūsmu 2003. gadā saskaņā ar Starptautisko grāmatvedības standartu valdes izdotajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu sagatavošanas standartiem.

SIA *Ernst & Young Baltic*
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Personas kods: 250873–12964
Valdes priekšsēdētāja

Gundars Ruža
Personas kods: 310375–10517
LR zvērināts revidents
Sertifikāts Nr. 137

Rīgā,
2004. gada 12. februārī

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins par 2003. gadu

	Pielikumi	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Ieņēmumi	1	140 040	145 254
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	1	1 724	2 173
Maksājumi citiem telekomunikāciju uzņēmumiem	2	(18 226)	(19 943)
Personāla izmaksas	3	(22 431)	(27 168)
Nolietojums un amortizācija	8,9	(45 027)	(48 197)
Vadības un tehnoloģijas nodošanas izmaksas	25b	(1 729)	(1 828)
Citas saimnieciskās darbības izmaksas	4	(30 190)	(33 141)
Zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas		(1 303)	(454)
Kopā darbības izmaksas		(118 906)	(130 731)
Peļņa no saimnieciskās darbības		22 858	16 696
Neto finanšu izmaksas	5	(66)	(911)
Ieņēmumi no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos (pēc ienākuma nodokļa)	10	9 601	8 132
Peļņa pirms nodokļiem		32 393	23 917
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	6	(5 167)	(2 084)
Gada peļņa		27 226	21 833
Peļņa uz vienu kapitāla daļu (LVL)	7	0,19	0,15

Pielikumi, kas ietverti no 35. līdz 52. lpp., ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Lattelekom SIA izpilddirektore

/Lēna Suhonena/

Rīgā, 2004. gada 12. februārī

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
konsolidētā bilance 2003. gada 31. decembrī

	Pielikumi	2003. gada 31. decembrī LVL'000	2002. gada 31. decembrī LVL'000
AKTĪVI			
Igtermiņa ieguldījumi			
Nemateriālie ieguldījumi	8	8 345	10 031
Pamatlīdzekļi	9	211 087	234 832
Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos	10	24 621	21 022
Pārdošanai pieejamie ieguldījumi	11	296	279
Debitoru parādi	12	56	54
		244 405	266 218
Approzāmie līdzekļi			
Krājumi	13	1 879	2 471
Debitoru parādi un avansa maksājumi	14	18 549	21 946
Pārmaksātais uzņēmuma ienākuma nodoklis	6	–	1 731
Nauda un tās ekvivalenti	15	19 049	9 962
		39 477	36 110
Aktīvi kopā		283 882	302 328
PAŠU KAPITĀLS UN SAISTĪBAS			
Kapitāls un rezerves			
Parasto daļu kapitāls	16	146 079	146 079
Rezerves	22	13 795	10 679
Nesadalītā peļņa		52 751	37 991
		212 625	194 749
Igtermiņa saistības			
Aizņēmumos pārvēršamais daļu kapitāls	16	–	50 202
Aizņēmumi	17	32 602	17 000
Atliktā nodokļa saistības	6	9 843	9 816
Pārējās saistības	18	558	577
		43 003	77 595
Īstermiņa saistības			
Kreditoru parādi	19	16 094	19 272
Aizņēmumi	17	10 000	5 000
Uzņēmuma ienākuma nodoklis		51	–
Uzkrājumi	20	248	2 638
Uzkrātās saistības	21	1 861	3 074
		28 254	29 984
Pašu kapitāls un saistības kopā		283 882	302 328

Pielikumi, kas ietverti no 35. līdz 52. lpp., ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Lattelekom SIA izpilddirektore

/Lēna Suhonena/

Rīgā, 2004. gada 12. februārī

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā par 2003. gadu

	Pielikumi	Parasto daļu kapitāls LVL'000	Rezerves LVL'000	Nesadalītā peļņa LVL'000	Kopā LVL'000
2002. gada 31. decembrī					
Atlikums 2001. gada 31. decembrī		146 079	7 818	30 299	184 196
Rezervju izveidošana	22	–	2 861	(2 861)	–
Dividendes		–	–	(11 280)	(11 280)
2002. gada peļņa		–	–	21 833	21 833
Atlikums 2002. gada 31. decembrī		146 079	10 679	37 991	194 749
2003. gada 31. decembrī					
Atlikums 2002. gada 31. decembrī		146 079	10 679	37 991	194 749
Rezervju izveidošana	22	–	3 116	(3 116)	–
Dividendes		–		(9 350)	(9 350)
2003. gada peļņa		–		27 226	27 226
Atlikums 2003. gada 31. decembrī		146 079	13 795	52 751	212 625

Pielikumi, kas ietverti no 35. līdz 52. lpp., ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Lattelekom SIA izpilddirektore

/Lēna Suhonena/

Rīgā, 2004. gada 12. februārī

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
konsolidētais naudas plūsmas pārskats par 2003. gadu

Pielikumi	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības		
Gada peļņa	27 226	21 833
Korekcijas par:		
nolietojumu un amortizāciju	8,9 45 027	48 197
neto zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas	1 303	454
neto finanšu izmaksām	1 450	2 625
ieņēmumiem no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos	10 (9 601)	(8 132)
valūtas kursa svārstībām	(1 315)	(1 568)
uzņēmuma ienākuma nodokli	5 167	2 084
Peļņa no saimnieciskās darbības pirms izmaiņām apgrozāmajā kapitālā	69 257	65 493
Debitoru parāda samazinājums	3 518	531
Krājumu samazinājums/(pieaugums)	640	(227)
Kreditoru parādu (samazinājums)	(643)	(3 424)
No saimnieciskās darbības iegūtie naudas līdzekļi	72 772	62 373
Saņemtās dividendes	10 6 003	5 135
Saņemtie procenti	475	231
Samaksātie procenti (ieskaitot kapitalizētos)	(2 343)	(3 828)
Samaksātie nodokļi	(3 360)	(4 723)
Neto naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības	73 547	59 188
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem		
Nemateriālo ieguldījumu iegāde	(1 169)	(4 904)
Pamatlīdzekļu iegāde	(27 239)	(46 181)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un ieguldījumu pārdošanas	1 627	460
Neto naudas izlietojums no darbības ar ieguldījumiem	(26 781)	(50 625)
Naudas plūsma no finansiālās darbības		
Samaksātās dividendes	(9 350)	(11 280)
Saņemti aizņēmumi	–	15 000
Atmaksātas aizņēmumos pārvēršamās daļas	(23 329)	–
Atmaksāti aizņēmumi	(5 000)	(9 500)
Neto naudas izlietojums no finansiālās darbības	(37 679)	(5 780)
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums	9 087	2 783
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā	9 962	7 179
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	15 19 049	9 962

Pielikumi, kas ietverti no 35. līdz 52. lpp., ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Lattelekom SIA izpilddirektore

/Lēna Suhonena/

Rīgā, 2004. gada 12. februārī

VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

Lattelekom Koncerna galvenās darbības jomas ir fiksētā tīkla telekomunikāciju pakalpojumu sniegšana (tālruņa un operatoru centru pakalpojumi, datu un balss pārraides un interneta pakalpojumi), ar informācijas tehnoloģiju saistītie pakalpojumi, telekomunikāciju un datu pārraides iekārtu pārdošana un apkalpošana uzņēmumiem un privātajiem klientiem. Koncerna darbinieku skaits gada beigās bija 3035.

Koncerna mātesuzņēmums — *Lattelekom SIA* (Mātesuzņēmums) ir nodibināts 1994. gada 14. janvārī kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar reģistrācijas adresi Vaļņu iela 30, Rīga, LV-1050, Latvija. Latvijas Republikai pieder 51% no *Lattelekom* pamatkapitāla, *TILTS Communications A/S* 49%. Kopš 2003. gada 1. janvāra *Lattelekom* darbojas liberalizēta fiksētā telekomunikāciju tirgus apstākļos. Pārskata gadā uzņēmums saglabāja savu pozīciju kā lielākais telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējs Latvijā apgrozījuma un klientu skaita ziņā.

SIA Lattelekom Sakaru Sistēmas (Meitasuzņēmums) ir nodibināta 2000. gada 16. augustā ar reģistrācijas adresi Dzirnāvu iela 16, Rīga, LV-1010, Latvija kā 100% *Lattelekom SIA* meitasuzņēmums. Meitasuzņēmuma darbības rezultāti tika iekļauti konsolidācijā, sākot ar tā dibināšanas datumu. *Lattelekom Sakaru Sistēmas* ir vienīgais *Lattelekom SIA* meitasuzņēmums.

Koncerna emitētie vērtspapīri netiek piedāvāti publiskā apgrozībā.

UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS METODES

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotās uzskaites un novērtēšanas metodes ir izklāstītas turpmāk.

(a) Grāmatvedības pamatprincipi

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS) un atbilst šiem standartiem. Konsolidētajos finanšu pārskatos ietvertās summas ir iegūtas, pamatojoties uz Koncerna uzņēmumu grāmatvedības uzskaiti, kas tiek veikta saskaņā ar Latvijas grāmatvedības likumdošanas aktiem. Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu novērtēšanas principu, kas ir koriģēts, pārvērtējot pārdošanai pieejamos ieguldījumus. Visas konsolidētajos finanšu pārskatos ietvertās summas ir izteiktas tūkstošos Latvijas latu (LVL), ja nav norādīts citādi. Kontu atlikumi 2003. gada 31. decembrī atspoguļo Koncerna finansiālo stāvokli attiecīgās dienas beigās.

Sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus vadībai, saskaņā ar SFPS nākas pamatoties uz noteiktām aplēsēm

un pieņēmumiem, kas attiecas uz aktīvu, saistību, ieņēmumu un izdevumu atzīšanu un uzrādāmajām iespējamām saistībām. Aplēses galvenokārt attiecas uz pamatlīdzekļu kalpošanas laiku, šaubīgo debitoru un novecojušo krājumu atzīšanu, kā arī uz vērtības samazināšanās novērtējumu. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošo vadības rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām.

(b) Konsolidācija

(i) Ieguldījumi meitasuzņēmumu kapitālā

Konsolidētajos finanšu pārskatos tiek iekļauti Meitasuzņēmumi, kurus kontrolē Mātesuzņēmums. Par kontroli tiek uzskatīta situācija, kad Mātesuzņēmums kontrolē vairāk nekā pusi balsstiesīgā kapitāla vai citādi ir spējīgs noteikt uzņēmuma darbību. Meitasuzņēmumu darbības rezultāti tiek konsolidēti no kontroles iegūšanas brīža un konsolidācija tiek pārtraukta, kad Mātesuzņēmums pārstāj kontrolēt Meitasuzņēmumu. Sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, visi Koncerna uzņēmumu savstarpējie darījumi, atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp Koncerna uzņēmumiem tiek izslēgti.

(ii) Ieguldījumi asociēto uzņēmumu kapitālā

Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos tiek uzskaitīti saskaņā ar pašu kapitāla metodi. Tie ir ieguldījumi uzņēmumos, kuros Koncernam ir būtiska ietekme, bet nav tiesību kontrolēt otra uzņēmuma darbību un pieder no 20 līdz 50% balsstiesīgā kapitāla.

Ieguldījumu uzskaitē pēc pašu kapitāla metodes paredz peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādīt Koncernam pienākošos daļu no asociētā uzņēmuma neto peļņas vai zaudējumiem, izslēdzot nerealizēto peļņu vai nerealizētos zaudējumus no darījumiem starp Koncernu un asociēto uzņēmumu Koncernam piederošo daļu apmērā. No asociētā uzņēmuma saņemtās dividendes attiecīgi samazina ieguldījumu uzskaites vērtību. Līdzdalība asociētajos uzņēmumos Koncerna bilancē tiek uzrādīta vērtībā, kas ir vienāda ar tā daļu no asociētā uzņēmuma neto aktīvu summas, iekļaujot nemateriālo vērtību, kas radusies, veicot attiecīgos ieguldījumus. Ieguldījumi asociēto uzņēmumu kapitālā Koncerna bilancē tiek klasificēti kā ilgtermiņa ieguldījumi.

(c) Pārējie ieguldījumi

Ieguldījumi citu uzņēmumu kapitālā, kuri veido mazāk par 20% no to balsstiesībām, tiek klasificēti kā pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi. Tie ir ieguldījumi, kas tiek iegādāti uzņēmuma darbības attīstībai un tiek turēti

nenoteiktu laiku, un tiem nav noteikta atmaksas termiņa. Šādi ieguldījumi tiek klasificēti kā ilgtermiņa aktīvi. Ieguldījumu pirkšana un pārdošana tiek atzīta darījuma dienā, kurā Koncerns uzņemas saistības pirt vai pārdot aktīvus. Pārdošanai pieejamie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti to patiesajā vērtībā. Peļņa vai zaudējumi no pārdošanai pieejamo ieguldījumu vērtības pārvērtēšanas patiesajā vērtībā tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā periodā, kurā tie radušies.

Koncerns nav veicis ieguldījumus, kuri būtu klasificējami kā tirdzniecības vai līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi.

(d) Ārvalstu valūtas novērtēšana

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek konvertēti latos pēc darījuma dienā spēkā esošā Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa. Peļņa vai zaudējumi, kas radušies šo darījumu rezultātā, kā arī no ārvalstu valūtā esošo monetāro aktīvu un saistību pārvērtēšanas vietējā valūtā, tiek uzskaitīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Gada beigās ārvalstu valūtā esošie finanšu aktīvi un saistības tiek pārvērtētas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa, kāds ir spēkā 31. decembrī, un visas attiecīgās valūtas kursa svārstības tiek uzskaitītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Lata maiņas kurss attiecībā pret USD un EUR pēdējo divu gadu laikā bija šāds:

	2003	2002
Vidējais valūtas kurss (USD:LVL)	LVL 0,5712	LVL 0,6180
Valūtas kurss 31. decembrī (USD:LVL)	LVL 0,5410	LVL 0,5940
Vidējais valūtas kurss (EUR:LVL)	LVL 0,6452	LVL 0,5826
Valūtas kurss 31. decembrī (EUR:LVL)	LVL 0,6740	LVL 0,6100

(e) Izpēte un attīstība

Izpētes izmaksas tiek norakstītas pārskata periodā. Attīstības izmaksas tiek norakstītas pārskata periodā, izņemot tās, kuras ir saistītas ar lielākiem projektiem, un gadījumos, kad attiecīgos izdevumus ir paredzēts atpelnīt turpmākas komercdarbības rezultātā. Šādas attīstības izmaksas tiek kapitalizētas projektos un norakstītas pamatlīdzekļu kalpošanas laikā saskaņā ar zemāk minētajām nolietojuma likmēm tā projekta izdevumos, uz kuru tās attiecas.

(f) Nemateriālie ieguldījumi

Izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu produktu izveidošanu un ietver sevī nākotnē sagaidāmus ekonomiskus labumus, kas pārsniedz izmaksas periodā, kas ilgāks par vienu gadu, tiek atzītas par nemateriāliem ieguldījumiem un amortizētas pēc lineārās metodes to lietderīgās izmantošanas laikā (3–5 gados). Nemateriālajos ieguldījumos tiek iekļautas preču zīmes, datorprogrammu licences, kapitalizētās projektu grupu personāla izmaksas un ar datorprogrammu ieviešanu saistītas pakalpojumu izmaksas.

Visi nemateriālie ieguldījumi tiek uzskaitīti pēc iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto amortizāciju.

Ja nemateriālā ieguldījuma uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā prognozētā atgūstamā vērtība, kas ir augstākā no nemateriālā ieguldījuma neto pārdošanas vērtības un izmantošanas vērtības, tad tā uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz atgūstamajai vērtībai, starpību iekļaujot peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ieguldījumu vērtības samazināšanās novērtējums tiek veikts uz katru bilances datumu. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem nemateriālie ieguldījumi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu.

Gadījumos, ja datorprogramma ir iekārtas neatņemama sastāvdaļa un tā nevar darboties bez šīs speciālās programmas, datorprogramma tiek uzskaitīta pamatlīdzekļos.

(g) Pamatlīdzekļi

Visi pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, attiecinot pamatlīdzekļu iegādes izmaksas vienādās daļās līdz to paredzamajai izslēgšanas vērtībai uz pamatlīdzekļu prognozēto kalpošanas laiku gados:

Kalpošanas laiks	gados
Ēkas	20–40
Sakaru līnijas un būves	20–40
Komutācijas iekārtas	5–8
Citas telekomunikāciju iekārtas	3–8
Pārējie pamatlīdzekļi	3–7

Zeme netiek amortizēta, jo tiek uzskatīts, ka tās kalpošanas laiks ir neierobežots.

Ja pamatlīdzekļa uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā prognozētā atgūstamā vērtība, kas ir augstākā no pamatlīdzekļa neto pārdošanas vērtības un izmantošanas vērtības, tad pamatlīdzekļa uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz atgūstamajai vērtībai, starpību iekļaujot peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās novērtējums tiek veikts uz katru bilances datumu. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem pamatlīdzekļi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu. Viss telekomunikāciju tīkls tiek uzskatīts par vienu naudas līdzekļu ienesošu vienību.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek noteikti, salīdzinot ieņēmumus no pārdošanas ar pamatlīdzekļu bilances vērtību, un tiek iekļauti peļņā no saimnieciskās darbības.

Nomātā īpašuma uzlabojumi ir atspoguļoti postenī “Zeme un ēkas” un tiek amortizēti sākot no ēkas kalpošanas laika vai nomas perioda.

Procenti par pamatlīdzekļu celtniecības finansēšanai izmantotajiem aizņēmumiem tiek kapitalizēti pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā kā daļa no attiecīgo pamatlīdzekļu izmaksām laika posmā, kas ir nepieciešams pamatlīdzekļu celtniecības pabeigšanai un nodošanai ekspluatācijā. Saimnieciskās darbības izdevumi, kurus var tieši attiecināt uz pamatlīdzekļu celtniecību, tiek kapitalizēti tajā pašā periodā, kad procentu izmaksas, izmantojot stundu likmi, kas ir pielīdzināma darbības izmaksu proporcijai, kura attiecas uz nepabeigtās celtniecības projektiem.

Nozīmīgu rekonstrukciju un uzlabojumu izmaksas, kas paildzina pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laiku vai palielina tā ražošanas potenciālu, tiek kapitalizētas un amortizētas to lietderīgās kalpošanas laikā. Pārējās remontu un uzturēšanas izmaksas tiek ietvertas peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

(h) Nekustamais īpašums ieguldījumu mērķiem

Uz gada beigām Koncernam nebija tādu īpašumu objektu, kuru izmantošanas vienīgais mērķis būtu gūt nomas ienākumus vai nopelnīt no šī īpašuma vērtības pieauguma.

(i) Finanšu instrumenti

Finanšu instrumentu vērtības samazināšanās novērtējums tiek veikts uz katru bilances datumu. Ja pastāv varbūtība, ka uzņēmums nesaņems summas saskaņā ar līguma nosacījumiem un izrakstītiem rēķiniem, kas uzskaitīti pēc amortizētās pašizmaksas, zaudējumi no vērtības samazināšanās vai bezcerīgajiem parādiem tiek atzīti peļņas vai

zaudējumu aprēķinā. Iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek apvērsti, ja vērtības samazināšanās zaudējumu summa samazinās un šo samazināšanos var sasaistīt ar notikumu, kas norisinājies pēc norakstīšanas. Apvērstā summa tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Apvēršanas rezultātā radusies uzskaites summa nepārsniedz to summu, kāda būtu bijusi amortizētā pašizmaksa, ja nebūtu atzīta vērtības samazināšanās.

(j) Nomas līgumu uzskaitē

Līzings darījumi, kuri pēc būtības nodod līzings ņēmējam visus riskus un atbildību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, tiek klasificēti kā finanšu līzings darījumi. Visi citi līzings darījumi tiek klasificēti kā operatīvais līzings.

(i) Koncerna uzņēmums ir iznomātājs

Ja Koncerna uzņēmumu aktīvi tiek iesaistīti operatīvajā līzings, līzings ieņēmumi tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes līzings līguma periodā. Sākotnējās tiešās izmaksas, kas radušās, lai gūtu ieņēmumus no līzings, tiek iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tās radušās.

Ja Koncerna uzņēmums ir finanšu līzings devējs, uzņēmums iznomāto aktīvu atspoguļo bilancē kā debitoru parādu, kas vienāds ar līzings maksājumu pašreizējo vērtību. Ieņēmumus no līzings ietver peļņas vai zaudējumu aprēķinā līzings līguma periodā, izmantojot konstantu periodisku procentu likmi par prasību atlikumu.

(ii) Koncerna uzņēmums ir nomnieks

Maksājumi, kas veikti saskaņā ar operatīvo līzings līgumu, tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes līzings līguma periodā.

Ja Koncerna uzņēmums ir finanšu līzings ņēmējs, uzņēmums ietver bilancē gan pamatlīdzekli, gan saistības zemākajā no pamatlīdzekļa patiesās vērtības līzings sākumā vai minimālo līzings maksājumu pašreizējās vērtības. Katrs līzings maksājums tiek sadalīts saistību samazinājumā un finanšu maksājumā, kuru aprēķina, pielietojot pastāvīgu procentu likmi atlikušajai saistību vērtībai. Procentu maksājumi tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā līzings termiņa laikā. Nomāto pamatlīdzekli amortizē sākot no līzings termiņa vai lietderīgās izmantošanas laika.

(k) Krājumi

Krājumi tiek vērtēti pēc zemākās no iegādes izmaksām vai neto pārdošanas vērtības. Iegādes vērtību nosaka,

izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi. Gadījumos, kad krājumu neto pārdošanas vērtība ir zemāka par vidējo svērto iegādes cenu, šiem krājumiem tiek izveidoti attiecīgi uzkrājumi to vērtības samazināšanai līdz neto pārdošanas vērtības līmenim.

(l) Debitoru parādi

Debitoru parādu veido summas, kuru atmaksāšanas termiņš nepārsniedz vienu gadu un kuras bilancē tiek uzrādītas, atskaitot uzkrājumus debitoru pārvērtēšanai. Uzkrājumu apjoms ir starpība starp debitoru parādu bruto vērtību un to atgūstamo vērtību, kas ir paredzamo nākotnes naudas plūsmu pašreizējā vērtība, par diskonta likmi izmantojot pašreizējo tirgus procentu likmi līdzīgiem aizņēmumiem. Uzkrājumi šaubīgiem parādiem tiek veidoti gadījumos, kad uzņēmuma vadība uzskata, ka šo debitoru parādu atgūšana ir apšaubāma. Bezcerīgie parādi tiek norakstīti, kad to atgūšana tiek uzskatīta par neiespējamu. Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem parādiem ietver arī tos zaudējumus, kuriem pastāv objektīvi pierādījumi, ka tie radīsies no debitoru parādiem bilances datumā. Šādi zaudējumi novērtēti, balstoties uz iepriekšēju pieredzi.

(m) Nauda un tās ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti ir atlikumi banku norēķinu kontos, nauda kasē, nauda ceļā un banku depozīti, kuru termiņš nepārsniedz trīs mēnešus.

Naudas plūsmas pārskats tika sagatavots saskaņā ar netiešo metodi, veicot korekcijas, lai saskaņotu peļņu pēc nodokļiem ar naudas plūsmu no saimnieciskās darbības.

(n) Daļu kapitāls

Parasto daļu kapitāls tiek klasificēts kā pašu kapitāls. Aizņēmumos pārvēršamās daļas tiek klasificētas kā saistības (skatīt (o) Aizņēmumos pārvēršamās daļas).

(o) Aizņēmumos pārvēršamās daļas

Aizņēmumos pārvēršamās daļas tiek klasificētas kā ilgtermiņa saistības. Kuponu maksājumi par šīm daļām tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā procentu izmaksas.

(p) Aizņēmumi

Visi aizņēmumi tiek atzīti iegādes vērtībā, kas ir saņemtais atlīdzības patiesā vērtība, atskaitot darījuma izmaksas, kas tieši attiecināmas uz aizņēmuma iegādi. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek novērtēti pēc amortizētās pašizmaksas, izmantojot efektīvo procentu metodi. Ieņēmumi vai zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu

aprēķinā kā procentu ieņēmumi vai izdevumi, kad saistības tiek izslēgtas no bilances, izmantojot amortizācijas procesu. Aizņēmumu daļa, kuras atmaksas termiņš pārsniedz 12 mēnešus, tiek iekļauta ilgtermiņa saistībās.

(q) Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek veikti gadījumos, kad Koncernam pagātnes notikumu rezultātā ir radušās pašreizējas juridiskas vai loģiskas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību nokārtošanai būs nepieciešami ekonomisku vērtību ietveroši resursi un ir iespējams ticami noteikt šo saistību apjomu.

Bilancē uzkrājumi tiek atspoguļoti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas ir nepieciešama, lai saistības dzēstu tādā apmērā, kādas tās ir bilances datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai attiecībā uz izdevumiem, kuriem tie sākotnēji tikuši izveidoti, un tie tiek samazināti, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

Uzkrājumi restrukturizācijas izmaksām ietver darbinieku atlaišanas pabalstus, un tie tiek izveidoti periodā, kurā Koncerns uzņemas juridiskas vai loģiskas saistības veikt šādas izmaksas. Izmaksas, kuras ir saistītas ar Koncerna ikdienas darbību, netiek iekļautas uzkrājumos.

(r) Iespējamās saistības un aktīvi

Iespējamās saistības finanšu pārskatā netiek atzītas. Informācija par iespējamām saistībām tiek atklāta pielikumā, izņemot gadījumus, kad ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšanas iespēja ir niecīga. Iespējamie aktīvi netiek atzīti finanšu pārskatā, bet informācija tiek atklāta pielikumā, ja ekonomisko labumu ieplūšana ir varbūtēja.

(s) Pensiju fonds

Koncerna uzņēmumi ir izveidojuši fiksēta ieguldījuma pensiju fondu. Katru mēnesi *a/s Pirmais slēgtais pensiju fonds* tiek veikti maksājumi 5% apmērā no katra pensiju programmas dalībnieka algas. Maksājumi fiksēta ieguldījuma pensiju fondā tiek uzskaitīti izdevumos tajā periodā, kad attiecīgais darbinieks ir sniedzis darba līgumā paredzētos pakalpojumus Koncernam.

(t) Atliktā ienākuma nodokļa saistības

Atliktais nodoklis tiek aprēķināts, piemērojot pilnu saistību metodi visām pagaidu starpībām starp aktīvu un saistību vērtībām, kas tiek izmantotas nodokļu aprēķiniem, un to vērtību grāmatvedības uzskaitē. Lai noteiktu atliktā nodokļa aktīvu un saistību apjomu, tiek izmantotas nodokļu likmes, kas sagaidāmas periodos, kad attiecīgais

aktīvs tiks izmantots vai saistība nokārtota, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Atliktā nodokļa aktīvi tiek atzīti, ja pastāv liela varbūtība, ka nākotnē tiks iegūta ar nodokli apliekamā peļņa, attiecībā pret kuru varēs izmantot atskaitāmās pagaidu starpības.

Pagaidu atšķirības veidojas galvenokārt no pamatlīdzekļu nolietojuma un uzkrātajām saistībām.

(u) Ieņēmumu atzišana

Ieņēmumi tiek atzīti preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas brīdī. Ieņēmumi no sniegtajiem telekomunikāciju pakalpojumiem tiek atzīti šo pakalpojumu sniegšanas brīdī, pamatojoties uz patērēto telekomunikāciju tīkla un iekārtu lietošanas laiku, bet ieņēmumi, kas gūti no telekaršu pārdošanas, tiek atzīti pārdošanas brīdī, nevis to lietošanas periodā. Ieņēmumi, kas gūti no abonentu līniju pieslēgšanas telekomunikāciju tīklam un pakalpojumu ierīkošanas, tiek atzīti pēc pakalpojumu aktivizēšanas. Ieņēmumi ietver maksu par tālruņa sarunām, par kurām vēl nav izrakstīts rēķins, ciktāl tās var tikt identificētas. Ieņēmumi no ārvalstu telekomunikāciju uzņēmumiem tiek noteikti, pamatojoties uz likmēm, par kurām ar katru no šiem uzņēmumiem ir panākta vienošanās. Ieņēmumi ir uzrādīti bez PVN, atskaitot atlaides.

Procentu ienākumi tiek atzīti, pamatojoties uz proporcionālo laika sadalījumu un ņemot vērā aktīvu objekta faktiskos augļus. Dividendes tiek atzītas tad, kad ir noteiktas dalībnieku tiesības saņemt maksājumu.

(v) Peļņa uz vienu kapitāla daļu

Peļņa uz vienu kapitāla daļu ir aprēķināta, izdalot pārskata gada peļņu ar vidējo apgrozībā esošo parasto kapitāla daļu skaitu pārskata gadā. Vidējais apgrozībā esošo parasto daļu skaits tiek koriģēts, ņemot vērā laika svārstību faktoru.

(w) Dividendes

Dividendes tiek atzītas Koncerna finanšu pārskatos tajā periodā, kurā Koncerna dalībnieku pilnsapulce apstiprina dividenžu izmaksāšanu.

(x) Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatos atzītās summas tiek koriģētas, ņemot vērā notikumus pēc bilances datuma, un tas par Koncernu dod papildus informāciju, kas pastāvēja uz bilances sastādīšanas datumu (koriģējošie notikumi). Notikumi pēc bilances datuma, kuri netiek uzskatīti par koriģējošiem, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu pielikumā, ja tie ir būtiski.

1. PIELIKUMS
IEŅĒMUMI

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Ieņēmumi no starptautiskiem telekomunikāciju pakalpojumiem (1)	21 481	24 018
Ieņēmumi no iekšzemes telekomunikāciju pakalpojumiem (2)	90 420	93 829
Ieņēmumi no pārējiem telekomunikāciju pakalpojumiem (3)	28 139	27 407
Kopā	140 040	145 254
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi (4)	1 724	2 173
Kopā ieņēmumi	141 764	147 427

(1) Ieņēmumos no starptautiskiem telekomunikāciju pakalpojumiem ietverti visi ieņēmumi no sakaru pakalpojumiem starptautiskā telekomunikāciju tīklā, kā arī ieņēmumi, kas attiecas uz iekšzemes sakaru sistēmu, bet veidojas ienākošo starptautisko sarunu rezultātā, un 2003. gadā tie sasniedza LVL 4,566 miljonus (2002. gadā — LVL 9,759 miljoni). Šie ieņēmumi ir uzrādīti bruto vērtībā pirms maksājumiem citiem telekomunikāciju uzņēmumiem.

(2) Ieņēmumos no iekšzemes telekomunikāciju pakalpojumiem ietverti ieņēmumi no iekšzemes tālruņa sarunām, taksofoniem, kā arī tālruņa sakaru ierīkošanas un abonēšanas.

(3) Ieņēmumi no pārējiem telekomunikāciju pakalpojumiem ietver starpsavienojuma ieņēmumus no vietējiem mobilo sakaru uzņēmumiem, ieņēmumus no interneta pakalpojumiem un līniju nomas, un ar informācijas tehnoloģiju saistītiem pakalpojumiem, telekomunikāciju un datu pārraides iekārtu pārdošanas un apkalpošanas.

(4) Pārējos saimnieciskās darbības ieņēmumos tiek ietverti ieņēmumi no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas, kā arī soda nauda par laikā nesamaksātiem klientu rēķiniem.

2. PIELIKUMS
MAKSĀJUMI CITIEM TELEKOMUNIKĀCIJU UZŅĒMUMIEM

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Maksājumi ārvalstu telekomunikāciju uzņēmumiem	4 186	5 777
Maksājumi vietējiem telekomunikāciju uzņēmumiem	14 040	14 166
Kopā	18 226	19 943

3. PIELIKUMS
PERSONĀLA IZMAKSAS

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Darbinieku algas	17 980	21 086
Atlaišanas pabalsti	147	3 056
Citi pabalsti	534	761
Sociālā apdrošināšanas maksājumi	4 405	6 265
Pensijas — fiksētā ieguldījuma fonds	955	989
	24 021	32 157
Kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (8. un 9.b pielikums)	(1 590)	(4 989)
Kopā	22 431	27 168

Personāla izmaksās ietvertas uzkrātās izmaksas atlaišanas pabalstiem LVL 147 tūkstošu apmērā (2002. gadā — LVL 2,126 miljoni) un sociālās apdrošināšanas maksājumiem LVL 35 tūkstoši (2002. gadā — LVL 0,512 miljoni) (20. pielikums).

	2003	2002
Darbinieku skaits 31. decembrī	3 035	3 959
Gada vidējais pastāvīgo un pagaidu darbinieku skaits	3 381	4 247

4. PIELIKUMS
CITAS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Pārdošanas un norēķinu izmaksas	9 851	10 914
Telpu noma, uzturēšana un komunālie pakalpojumi	4 853	5 702
Telekomunikāciju tīkla tehniskās izmaksas	7 777	8 847
Administrācijas izmaksas	7 255	7 684
Nekustamā īpašuma nodoklis	632	637
	30 368	33 784
Kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (9.b pielikums)	(178)	(643)
Kopā	30 190	33 141

5. PIELIKUMS
NETO FINANŠU IZMAKSAS

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Procentu izmaksas:		
par C klases daļām (16. un 25.d pielikums)	1 231	2 523
par aizņēmumiem	1 095	1 106
citas	4	271
kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (9.b pielikums)	(415)	(1 036)
	1 915	2 864
Procentu ieņēmumi	(465)	(239)
Neto peļņa no valūtas kursa svārstībām	(1 384)	(1 714)
Kopā	66	911

6. PIELIKUMS
UZŅĒMUMA IENĀKUMA NODOKLIS

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	5 140	2 521
Atliktais nodoklis	27	(437)
Kopā	5 167	2 084

2003. gadā, aprēķinot uzņēmuma ienākuma nodokli par pārskata gadu, tika piemērota spēkā esošā pilnā nodokļa likme 19% apmērā (2002. gadā — 22%).

Grāmatvedības peļņas salīdzinājums ar apliekamo ienākumu un uzņēmuma ienākuma nodokļa analīze

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Peļņa pirms nodokļiem	32 393	23 917
Aprēķinātais ienākuma nodoklis pēc 19% likmes (2002. gadā — 22%)	6 155	5 262
Nodokļu korekcijas par:		
izdevumiem, kas nav atskaitāmi, nosakot apliekamo ienākumu	758	1 358
ieņēmumiem, kas nav apliekami ar nodokli	(1 824)	(1 789)
2000. un 2001. gada ienākuma nodokļa deklarāciju korekcijām *	–	(2 699)
izmaiņām pamatlīdzekļu klasifikācijā uz atliktā nodokļa saistībām	–	4 762
nodokļa likmju izmaiņu ietekmi uz atliktā nodokļa saistībām	78	(4 810)
Kopā	5 167	2 084

* 2002. gadā daži sakaru līniju, būvju un iekārtu objekti tika pārklasificēti uz piemērotāku kategoriju, ko izmanto uzņēmuma ienākumu nodokļa aprēķināšanai. Pārklasifikācijas rezultātā 2002. gada ienākuma nodoklis samazinājās par LVL 2,699 miljoniem un radīja ienākuma nodokļa pārmaksu 2002. gada 31. decembrī LVL 1,731 miljona apmērā, kas tika izmantota 2003. gada uzņēmuma ienākuma nodokļa saistību dzēšanai.

2003. gada beigās bija spēkā šādas uzņēmuma ienākuma nodokļa likmes:

2003. gadam	19%
2004. gadam un turpmāk	15%

2003. gada 31. decembrī atliktā nodokļa aprēķinā tika izmantota 2004. gadam noteiktā 15% nodokļa likme.

Atliktā nodokļa saistību izmaiņas:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Atlikums pārskata gada sākumā	9 816	10 253
Atliktā nodokļa izdevumi/(ienākumi)	27	(437)
Atlikums pārskata gada beigās	9 843	9 816

Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi un saistības ir savstarpēji izslēgti, jo ienākuma nodoklis attiecas uz vienu un to pašu nodokļu administrācijas institūciju.

Bilancē pozīcijā “Uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem” ir ietvertas šādas summas:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Atliktā nodokļa saistības:		
no pagaidu atšķirībām starp pamatlīdzekļu vērtību bilancē un nodokļu aprēķina mērķiem	10 389	11 591
Atliktā nodokļa aktīvi:		
no uzkrātajām saistībām	(546)	(1 775)
Neto atliktā nodokļa saistības	9 843	9 816

7. PIELIKUMS
PEĻŅA UZ VIENU KAPITĀLA DAĻU

	2003	2002
Gada peļņa (LVL '000)	27 226	21 833
Parasto kapitāla daļu skaits (16. pielikums)	146 079 000	146 079
Saskaņā ar 2002. gada pārskatu pamatpeļņa un mazinātā peļņa uz vienu parasto kapitāla daļu (LVL)	–	149,46
Pamatpeļņa un mazinātā peļņa uz vienu kapitāla daļu (koriģētā — par 2002. gadu) (LVL)	0,19	0,15

Mātesuzņēmumā nav paredzama pamatkapitāla parasto daļu emisija, kuras rezultātā notiktu aprēķinā izmantojamā daļu skaita korekcija, tādēļ koriģētās peļņas apjoms uz vienu kapitāla daļu ir vienāds ar pamata peļņu uz vienu kapitāla daļu.

8. PIELIKUMS
NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

	Preču zīmes LVL'000	Datorprogram- mas un dator- programmu licences LVL'000	Dator- programmu izveidošana LVL'000	Kopā LVL'000
2002. gada 31. decembrī				
Iegādes vērtība	32	17 062	4 560	21 654
Uzkrātā amortizācija	(6)	(11 617)	–	(11 623)
Atlikusi vērtība 2002. gada 31. decembrī	26	5 445	4 560	10 031
2003. gada 31. decembrī				
Atlikusi vērtība 2002. gada 31. decembrī	26	5 445	4 560	10 031
Papildinājumi	–	1 572	(403)*	1 169
Izslēgti pārskata gadā	–	(267)	–	(267)
Amortizācija	(6)	(2 775)	–	(2 781)
Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās	–	193	–	193
Atlikusi vērtība 2003. gada 31. decembrī	20	4 168	4 157	8 345
2003. gada 31. decembrī				
Iegādes vērtība	32	17 751	4 157	21 940
Uzkrātā amortizācija	(12)	(13 583)	–	(13 595)
Atlikusi vērtība	20	4 168	4 157	8 345

(*) Datorprogrammu izveidošanas papildinājumi ir uzrādīti neto vērtībā pēc datorprogrammu nodošanas ekspluatācijā. Kapitālieguldījumu apjoms datorprogrammās 2003. gadā bija LVL 1,169 miljoni (2002. gadā — LVL 4,904 miljoni).

Nemateriālo ieguldījumu papildinājumus ietvertas darbības izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu ieviešanu un tiek kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto darba stundu skaitu. Kopējo kapitalizēto izmaksu apjoms 2003. gadā bija LVL 280 tūkstoši (2002. gadā — LVL 526 tūkstoši; 3. pielikums).

9. PIELIKUMS
PAMATLĪDZEKĻI

	Zeme un ēkas LVL'000	Sakaru līnijas un būves LVL'000	Komu- tāciju iekārtas LVL'000	Pārējās teleko- munikā- ciju iekārtas LVL'000	Pārējie pamat- līdzekļi LVL'000	Nepa- beigtās celtniecī- bas objekti LVL'000	Kopā LVL'000
2002. gada 31. decembrī							
Iegādes vērtība	25 133	132 497	100 508	109 814	40 135	21 969	430 056
Uzkrātais nolietojums	(7 580)	(34 562)	(71 602)	(54 507)	(26 859)	(114)	(195 224)
Atlikusī vērtība	17 553	97 935	28 906	55 307	13 276	21 855	234 832
Atlikusī vērtība							
2002. gada 31. decembrī	17 553	97 935	28 906	55 307	13 276	21 855	234 832
Papildinājumi	1 320	15 276	2 496	12 320	1 607	(11 671)*	21 348
Izslēgti pārskata gadā	(1 120)	(29)	(49)	(849)	(607)	–	(2 654)
Nolietojums	(888)	(7528)	(10 398)	(18 402)	(5 336)	113	(42 439)
Pārklasifikācija	–	–	(6)	1	5	–	–
Atlikusī vērtība	16 865	105 654	20 949	48 377	8 945	10 297	211 087
2003. gada 31. decembrī							
Iegādes vērtība	24 775	147 450	100 098	113 306	34 703	10 298	430 630
Uzkrātais nolietojums	(7 910)	(41 796)	(79 149)	(64 929)	(25 758)	(1)	(219 543)
Atlikusī vērtība	16 865	105 654	20 949	48 377	8 945	10 297	211 087

(*) Nepabeigtās celtniecības objektu papildinājumi ir uzrādīti neto vērtībā pēc gatavo pamatlīdzekļu nodošanas ekspluatācijā. Kapitālieguldījumu apjoms pamatlīdzekļos 2003. gadā bija LVL 21,348 miljoni (2002. gadā — LVL 52,172 miljoni).

Kategorijas “Zeme un ēkas” atlikušajā vērtībā ir ietverta zemes iegādes vērtība LVL 949 tūkstošu apmērā (2002. gadā — LVL 867 tūkstoši).

Sakaru līniju un būvju atlikušajā vērtībā ir ietvertas iegādātās starptautisko kabeļu tilpuma ilgtermiņa lietošanas tiesības, kuru atlikusī vērtība 2003. gada 31. decembrī bija LVL 803 tūkstoši (2002. gadā — LVL 878 tūkstoši).

(a) Nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcija

Kategorijā “Zeme un ēkas” ir ietvertas nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcijas izmaksas:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Iegādes cena	1 308	2 002
Uzkrātais nolietojums	(527)	(583)
Atlikusī vērtība	781	1 419

24.b pielikumā ir atspoguļota informācija par Koncerna saistībām attiecībā uz īpašuma nomas tiesībām.

(b) Pašu uzņēmumu kapitālieguldījumiem izpildītie darbi

Pamatlīdzekļu papildinājumos ietvertas kapitalizētās izmaksas, kas ir dažādu uzņēmuma struktūrvienību radītas izmaksas, kas saistītas ar kapitālieguldījumu projektiem un ir kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto stundu skaitu. Procentu izdevumi par modernizācijas projektos ieguldītajiem aizņēmumiem ir iekļauti nepabeigtās celtniecības objektu izmaksās. Vidējā kapitalizēto procentu likme 2003. gadā bija 4,71% (2002. gadā — 6,27%). Kopējā kapitalizēto izmaksu summa 2003. gadā bija LVL 1,903 miljoni (2002. gadā — LVL 6,142 miljoni; 3., 4. un 5. pielikums).

(c) Pilnībā nolietotie pamatlīdzekļi

Koncerns savā saimnieciskajā darbībā izmanto vairākus pilnībā nolietotus pamatlīdzekļus. Šo pamatlīdzekļu sākotnējā iegādes vērtība ir LVL 95,144 miljoni (2002. gadā — LVL 52,822 miljoni).

(d) Īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu

Īpašumtiesības uz daļu no Mātesuzņēmumam piederošo nekustamā īpašuma objektu vēl nav reģistrētas zemesgrāmatā. 2003. gadā zemesgrāmatā tika reģistrēti 69 objekti (2002. gadā — 162 objekti). Kopumā 2003. gada 31. decembrī zemesgrāmatā bija reģistrēti 80% (2002. gadā — 70%) no kopējā Mātesuzņēmumam piederošā nekustamā īpašuma objektu skaita. Ņemot vērā grūtības sagatavot atbilstošu dokumentāciju par katru atsevišķu objektu, Mātesuzņēmuma īpašumtiesību reģistrācija atbilstoši Latvijas Republikas Civillikuma noteikumiem var aizņemt ievērojamu laiku. Uzņēmuma vadība uzskata, ka tas netraucēs Koncerna darbību nākotnē.

10. PIELIKUMS
IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJOS UZŅĒMUMOS

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Uzskaites vērtība pārskata perioda sākumā	21 022	18 026
Daļa no asociētā uzņēmuma peļņas pirms nodokļiem	11 826	10 125
Daļa no asociētā uzņēmuma nodokļiem	(2 224)	(1 994)
Daļa no asociētā uzņēmuma peļņas pēc nodokļiem	9 602	8 131
Saņemtās dividendes	(6 003)	(5 135)
Uzskaites vērtība pārskata perioda beigās	24 621	21 022

Lattelekom SIA pieder 23% no *SIA Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* daļu kapitāla. 2002. un 2003. gadā nekādas pārmaiņas līdzdalībā nav notikušas.

LMT ir viens no diviem mobilo telekomunikāciju operatoriem Latvijā. *LMT* galvenie darbības veidi ir mobilo sakaru pakalpojumu sniegšana, mobilo tālrunu tīklu un sistēmu izveidošana un uzturēšana (25. pielikums).

11. PIELIKUMS
PĀRDOŠANAI PIEEJAMIE IEGULDĪJUMI

Summa LVL 296 tūkstoši (2002. gadā — LVL 279 tūkstoši) atspoguļo Koncerna līdzdalību 0,05% apmērā no *Eutelsat S.A. Ltd* daļu kapitāla. *Eutelsat* ir Francijā reģistrēts uzņēmums, un tas ir viens no atzītākajiem pasaules uzņēmumiem, kas nodrošina satelītu kanālus apraides vajadzībām un videotīklu pakalpojumiem, korporatīvajiem tīklu risinājumiem, platjoslas multimediju pakalpojumiem un mobilajām komunikācijām.

12. PIELIKUMS
DEBITORU PARĀDI

Summa LVL 56 tūkstoši ietver LVL 38 tūkstošus ilgtermiņa debitoru parādus par telekomunikāciju tīkla izbūvi, kā arī ilgtermiņa debitoru parādus LVL 18 tūkstošu (2002. gadā — LVL 54 tūkstoši) apmērā no finanšu līzings ligumiem ar atmaksas laiku no 1 līdz 5 gadiem. Līzings objekti ir klientu telekomunikāciju iekārtas un datori. Daļa no finanšu līzings parādiem ar atmaksas laiku līdz 1 gadam ir iekļauta īstermiņa debitoru parādos (14. pielikums).

13. PIELIKUMS
KRĀJUMI

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Krājumi saimnieciskajai darbībai	1 303	2 142
Preces pārdošanai	882	716
Uzkrājumi novecojušiem un lēnas apgrozības krājumiem	(318)	(391)
Avansa maksājumi par krājumiem	12	4
Krājumi kopā	1 879	2 471

14. PIELIKUMS
DEBITORU PARĀDI

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	13 351	16 440
Citu telekomunikāciju uzņēmumu parādi	7 172	8 800
Citi debitoru parādi	1 619	2 908
Finanšu līzings — līdz 1 gadam (12. pielikums)	34	107
Uzkrājumi šaubīgiem parādiem	(4 101)	(6 853)
Nākamo periodu izdevumi	474	544
Debitoru parādi kopā	18 549	21 946

Izmaiņas uzkrājumos šaubīgiem un bezcerīgiem debitoriem:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Atlikums pārskata gada sākumā	6 853	7 358
Pārskata gadā izveidotie uzkrājumi	958	2 535
Norakstīti bezcerīgie parādi	(3 710)	(3 040)
Atlikums pārskata gada beigās	4 101	6 853

Debitoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu telekomunikāciju operatoriem ir 45 dienas, vietējiem telekomunikāciju uzņēmumiem ir 30 dienas, telekomunikāciju pakalpojumu klientiem 15 dienas.

15. PIELIKUMS
NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Naudas līdzekļi kasē un bankās	2 423	4 015
Īstermiņa banku depozīti	16 626	5 947
Nauda un tās ekvivalenti kopā	19 049	9 962

2003. gadā vidējā svērtā īstermiņa depozītu procentu gada likme bankās bija 2,70% (2002. gadā — 3,27%) un vidējais termiņš 7 dienas (2002. gadā — 8 dienas; 26. pielikums). Izmaiņas procentu likmēs atbilst vispārējām svārstībām finanšu tirgū.

16. PIELIKUMS
DAĻU KAPITĀLS

	2003	2003	2002	2002
	Daļu skaits	LVL'000	Daļu skaits	LVL'0000
Parasto daļu kapitāls (A klases daļas)	146 079 000	146 079	146 079	146 079
B klases daļas (2)	–	–	25 602	25 602
C klases daļas (1)	–	–	24 600	24 600
Aizņēmumos pārvēršamais daļu kapitāls	–	–	50 202	50 202
Kopā daļu skaits	146 079 000		196 281	

Saskaņā ar uzņēmuma statūtiem līdz 2003. gada jūlijam *Lattelekom* daļu kapitāls sastāvēja no 196 281 daļas ar katras daļas nominālvērtību LVL 1 000. Saskaņā ar Jumta līgumu starp Latvijas Republiku un *TILTS Communications A/S* nosacījumiem šīs daļas tika iedalītas A klases daļās (146 079), B klases daļās (25 602) un C klases daļās (24 600).

Saskaņā ar Jumta līgumā panākto vienošanos B un C klases daļu emisijas noteikumi paredz:

(1) C klases daļu procentu likme bija 10% gadā (25.d pielikums), un tās varēja pārvērst 41 miljona ASV dolāru lielā aizņēmumā un atmaksāt līdz 2003. gada 31. decembrim vai arī agrāk pēc *Lattelekom* SIA ieskatiem, ja naudas līdzekļi būtu pietiekami;

(2) par B klases daļām procenti netika maksāti, bet tās varēja pārvērst aizņēmumā nominālvērtības apmērā vienlaikus ar C klases daļām ar atmaksas termiņu līdz 2013. gada 31. decembrim.

2003. gadā *Lattelekom* dalībnieku sapulce apstiprināja B un C klases daļu atpiršanu par kopējo summu LVL 50,2 miljoni. Tā rezultātā uzņēmumu daļu kapitāls tika samazināts par LVL 50,2 miljoniem un daļu kapitāla samazinājums tika reģistrēts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā. Vienlaikus ar B un C klases daļu dzēšanu un pamatkapitāla samazināšanu dalībnieki nolēma mainīt pamatkapitāla daļu skaitu un katras daļas nominālvērtību. Katras daļas nominālvērtība tika noteikta LVL 1 apmērā, kā rezultātā pamatkapitāla daļu skaits kļuva vienāds ar kopējo pamatkapitāla nominālvērtību latos. Pēc veiktajām izmaiņām *Lattelekom* daļu kapitāls saskaņā ar uzņēmuma statūtiem sastāv no 146 079 000 daļām ar katras daļas nominālvērtību 1 lats. Izmaiņas pamatkapitālā neietekmēja daļu procentuālo attiecību starp daļu turētājiem.

C klases daļas tika pārvērstas 41 miljona ASV dolāru parādā, kas tika atmaksāts viena mēneša laikā pēc daļu kapitāla samazināšanas reģistrācijas Uzņēmumu reģistrā. B klases daļas tika pārvērstas aizņēmumā, veicot slēgto obligāciju emisiju daļu nominālvērtības apmērā, kas ir LVL 25,602 miljoni. Obligāciju atmaksas termiņš ir 2013. gada 31. decembris.

17. PIELIKUMS
AIZŅĒMUMI

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Ilgtermiņa aizņēmumi		
Aizņēmumi no bankām ar atmaksas termiņu no 1 līdz 2 gadiem	7 000	10 000
Aizņēmumi no bankām ar atmaksas termiņu ilgāku par 2 gadiem	–	7 000
Obligācijas ar atmaksas termiņu 2013. gadā	25 602	–
Ilgtermiņa aizņēmumi kopā	32 602	17 000
Īstermiņa aizņēmumi		
Īstermiņa aizņēmumi no bankām	10 000	5 000
Īstermiņa aizņēmumi kopā	10 000	5 000
Aizņēmumi kopā	42 602	22 000

Visi aizņēmumi 2003. un 2002. gada beigās bija latos un tika saņemti no Latvijas bankām.

2003. gadā B klases daļas tika pārvērstas aizņēmumā, veicot slēgto obligāciju emisiju daļu nominālvērtības apmērā, kas ir LVL 25,602 miljoni (16. pielikums).

	2003	2002
Pieejamie neizmantotie kredītresursi:		
Ar termiņu līdz 1 gadam	2 000	3 000
Ar termiņu ilgāku par vienu gadu	29 345	31 730

Pieejamie kredītresursi ar termiņu līdz vienam gadam ir viena gada kredītlīnijas (overdrafti), kuru termiņš beidzas 2004. gadā un kuras var tikt pagarinātas.

Pārējos pieejamos kredītresursus veido neizmantots LVL 5 miljonu kredīts, kā arī pārjaunojama daudzvalūtu kredītlīnija USD 45 miljonu apmērā, kas ir piešķirta uz četriem gadiem līdz 2006. gada jūlijam un par kuru ir jāmaksā noteikta saistību maksa. Daudzvalūtu kredītlīnija tiek pārskatīta divreiz gadā, izvērtējot noteiktu Koncerna finanšu rādītāju atbilstību aizdevēju prasībām.

Koncerna aktīvi nav iekļāti kā aizņēmumu un pieejamo kredītresursu nodrošinājums.

	2003	2001
Vidējās svērtās procentu likmes:		
Banku kredītlīnijas (overdrafti)	–	4,22%
Aizņēmumi no bankām	4,65%	5,64%

2003. gadā izmantoto aizņēmumu un kredītlīniju procentu likmes bija robežās no 4,55% līdz 4,86%. Izmaiņas procentu likmēs atbilst vispārējām svārstībām finanšu tirgū.

Slēgtajā emisijā izlaisto obligāciju kupona likme ir nemainīga līdz parādsaistību atmaksas termiņa beigām, un procenti tiks aprēķināti, sākot no 2004. gada.

18. PIELIKUMS
PĀRĒJĀS SAISTĪBAS

Ilgtermiņa saistībās LVL 558 tūkstošu apmērā (2002. gadā — LVL 577 tūkstoši) ir ietverti nākamo periodu ieņēmumi LVL 335 tūkstoši (2002. gadā — 318 tūkstoši) un līgumā noteiktās Koncerna saistības atbalstīt Pensiju fonda administratīvo izmaksu segšanu. Šādu saistību atlikums 2003. gada 31. decembrī bija LVL 223 tūkstoši (2002. gadā — LVL 259 tūkstoši).

**19. PIELIKUMS
KREDITORU PARĀDI**

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Parādi telekomunikāciju uzņēmumiem	4 166	4 814
Parādi par kapitālieguldījumiem	3 736	7 418
Parādi pārējiem piegādātājiem un darbuzņēmējiem	3 630	2 996
Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi	1 492	1 457
Atliktais ienākums — avansa maksājumi no klientiem	538	530
Pārējie kreditori un uzkrājumi	2 532	2 057
Kreditoru parādi kopā	16 094	19 272

Kreditoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu telekomunikāciju operatoriem ir 45 dienas, vietējiem telekomunikāciju uzņēmumiem 30 dienas, piegādātājiem un darbuzņēmējiem 30 dienas.

**20. PIELIKUMS
UZKRĀJUMI**

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Uzkrājumi pārskata gada sākumā	2 638	—
Samaksāti pārskata gadā	(2 572)	
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem izveidoti pārskata gadā	182	2 638
Atlikums pārskata gada beigās	248	2 638

**21. PIELIKUMS
UZKRĀTĀS SAISTĪBAS**

Atlikumu 2003. gada 31. decembrī LVL 1,861 miliona apmērā veido uzkrātās saistības darbinieku gada prēmijām, atvaļinājuma pabalstiem un ar to saistītiem nodokļiem (2002. gadā — LVL 3,074 miljoni). Uzkrātās saistības darbinieku prēmiju izmaksāšanai tiek veidotas, pamatojoties uz uzņēmuma un individuālo mērķu izpildes novērtējumu saskaņā ar Koncerna uzņēmumos ieviesto prēmēšanas shēmu.

**22. PIELIKUMS
REZERVES**

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Likumā noteiktās rezerves	4 073	3 085
Nerealizētie ieņēmumi no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā	9 722	7 594
Kopā	13 795	10 679

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību” uzņēmumam ir jāveido likumā noteiktā rezerve 5% apmērā no gada neto peļņas, līdz šī rezerve sasniegs vienu trešo daļu no uzņēmuma pamatkapitāla. Izmaiņas likumā noteiktajās rezervēs apstiprina dalībnieku kopsapulce. Likumā noteiktās rezerves nedrīkst sadalīt dividendēs.

“Komerclikums” neparedz obligāto rezervju veidošanu, kā rezultātā pēc uzņēmuma reģistrācijas Komercreģistrā, kas izdarāms līdz 2004. gada 31. decembrim, iepriekš izveidotā likumā noteiktā rezerve pēc Dalībnieku sapulces lēmuma varētu tikt atgriezta nesadalītājā peļņā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par uzņēmumu gada pārskatiem” pārskata gada ieņēmumi no ieguldījumiem asociētajā uzņēmumā pēc ienākuma nodokļa, atskaitot saņemtas dividendes, nākamajā gadā tiek iekļauti nesadalāmā rezervē “Nerealizētie ieņēmumi no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā”.

23. PIELIKUMS
IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Veicot uzņēmējdarbību, Koncerna uzņēmumi saņem prasības no klientiem un trešajām pusēm. Šādas prasības vadība ir pārskatījusi un uzskata, ka saistībā ar tām nav paredzami būtiski zaudējumi.

24. PIELIKUMS
ĀRPUSBILANCES SAISTĪBAS

(a) Kapitālieguldījumu saistības

Iekārtu un datorprogrammu iegādes darījumi, par kuriem ir noslēgti līgumi, bet kuri finanšu pārskatos nav ietverti saistībās, ir šādi:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Nemateriālo ieguldījumu iegāde	9	206
Pamatlīdzekļu iegāde	336	837
Kapitālieguldījumu saistības kopā	345	1 043

(b) Īpašuma nomas saistības

Koncernam pieder īpašuma nomas tiesības. Kopējie nomas izdevumi 2003. gadā bija LVL 0,849 miljoni (2002. gadā — LVL 0,895 miljoni). 2003. gada 31. decembrī minimālais saistību apjoms neatsaucamos īpašuma nomas darījumos bija šāds:

	2003 LVL'000	2002 LVL'000
Līdz 1 gadam	57	64
No 1 līdz 5 gadiem	174	174
Īpašuma nomas saistība kopā	231	238

25. PIELIKUMS
DARĪJUMI AR SAISTĪTĀJĀM PUSĒM

TILTS Communications A/S pieder 49% no *Lattelekom SIA* emitētā parasto daļu kapitāla. Darījumi starp *TILTS Communications A/S* un Mātesuzņēmumu tiek veikti saskaņā ar Jumta līguma, kas ir noslēgts starp Latvijas Republiku un *TILTS Communications A/S*, nosacījumiem.

Uzņēmumam *TeliaSonera AB* pieder 100% no *TILTS Communications A/S*, tādējādi netiešā veidā tam pieder 49% no *Lattelekom SIA* daļu kapitāla. *TeliaSonera AB* pieder arī 49% no *SIA Latvijas Mobilais Telefons* daļu kapitāla.

Latvijas Republikai pieder 51% no *Lattelekom SIA* emitētā parasto daļu kapitāla. Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, kā arī ministrijām un aģentūrām saskaņā ar 24. SGS nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām personām.

SIA Latvijas Mobilais Telefons (Lattelekom SIA pieder 23% kapitāla daļu) ir *Lattelekom SIA* asociētais uzņēmums no 1997. gada jūnija (10. pielikums).

Lattelekom koncernam pieder 50% *a/s Pirmais slēgtais pensiju fonds* (Pensiju fonds) akciju. Tomēr *Lattelekom* ir tikai formāls tās akcionārs, jo viss no Pensiju fonda darbības izrietošais risks un ienākumi pieder *Lattelekom* darbiniekiem — Pensiju programmas dalībniekiem.

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
pielikumi konsolidētajiem finanšu pārskatiem

Darījumi ar saistītajām pusēm tika veikti, balstoties uz komerciāliem noteikumiem. *Lattelekom* SIA būtiskie darījumi ar saistītajiem uzņēmumiem ir šādi:

(a) Ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem

		2003	2002
		LVL'000	LVL'000
<i>LMT</i>	(telekomunikāciju un starpsavienojumu pakalpojumi)	5 597	6 865
<i>TeliaSonera</i> grupa	(starptautisko tālruņa sakaru plūsma)	1 270	1 711
<i>Pirmais slēgtais pensiju fonds</i>	(telekomunikāciju un IT pakalpojumi)	30	29
		6 897	8 605

(b) Saņemto preču un pakalpojumu izmaksas

		2003	2002
		LVL'000	LVL'000
<i>LMT</i>	(mobilā tālruņa pakalpojumi, starpsavienojuma maksa)	8 552	8 940
<i>TeliaSonera</i> grupa	(starptautisko tālruņa sakaru plūsma, dažādi pakalpojumi un iekārtas)	216	929
<i>TILTS Communications</i>	(vadības, tehnoloģijas nodošanas un sagādes pakalpojumi)	1 745	1 855
		10 513	11 724

Vadības pakalpojumu maksa LVL 1,714 miljonu apmērā (2002. gadā — LVL 1,812 miljoni) un tehnoloģijas nodošanas maksa LVL 15 tūkstošu apmērā (2002. gadā — LVL 16 tūkstoši) tika samaksāta *TILTS Communications* A/S saskaņā ar noslēgto vadības līgumu starp *TILTS Communications* A/S un *Lattelekom* SIA. Šī maksa sedz *TILTS Communications* A/S izmaksas par vadības un tehnoloģijas nodošanas pakalpojumu sniegšanu Mātesuzņēmumam. Sagādes maksa LVL 16 tūkstošu apmērā (2002. gadā — LVL 27 tūkstoši) tika samaksāta *TILTS Communications* A/S par starpniecības pakalpojumiem saskaņā ar noslēgto Piegādes līgumu starp *TILTS Communications* A/S un *Lattelekom* SIA.

(c) Kreditoru/debitoru parādu atlikumi

		2003	2002
		LVL'000	LVL'000
Saistīto uzņēmumu debitoru parādi:			
<i>LMT</i>		604	710
<i>TeliaSonera</i> grupa		408	8
		1 012	718
Kreditoru parādi saistītajiem uzņēmumiem:			
<i>LMT</i>		1 219	1 029
<i>TeliaSonera</i> grupa		70	—
<i>Pirmais slēgtais pensiju fonds</i>		223	258
<i>TILTS Communications</i>		—	185
		1 512	1 472

(d) Aizņēmumos pārvēršamās daļas

Līdz 2003. gada jūlijam *TILTS Communications A/S* piederēja C klases daļu kapitāls 41 miljona ASV dolāru apmērā, kas tika pārvērsts aizņēmumā un atmaksāts saskaņā ar Jumta līguma nosacījumiem. Uzņēmumam *TILTS Communications A/S* tika samaksāti C klases daļu procenti ar 10% likmi par 2003. gadu LVL 1,231 miljona apmērā saskaņā ar Jumta līguma nosacījumiem (5. pielikums). 2002. gadā tika samaksāti LVL 2,523 miljoni.

Līdz 2003. gada jūlijam Latvijas Republikai piederēja B klases daļu kapitāls, kas tika pārvērsts LVL 25,602 miljonus lielā aizņēmumā (16. pielikums).

(e) Vadības atalgojums

Direktoru padomes locekļiem, viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošiem uzņēmumiem daļas vai daļu opciju līgumi uzņēmumā *Lattelekom SIA* nepieder.

Lattelekom prezidenta un Direktoru padomes locekļu kopējais atalgojums, ieskaitot gada prēmijas un citus pabalstus, 2003. gadā bija LVL 98,6 tūkstoši (2002. gadā — LVL 102,6 tūkstoši).

**26. PIELIKUMS
FINANŠU RISKU VADĪBA**

(a) Valūtas risks

Koncerna darbība ir pakļauta ārvalstu valūtas riskam, ko izraisa norēķini dažādu valstu valūtā, galvenokārt EUR, USD, mazākā apmērā GBP un NOK. Kreditoru parādi ārvalstu valūtā 2003. gada 31. decembrī veidoja parādu summu LVL 1,192 miljonu apmērā (2002. gadā — LVL 2,052 miljoni), kas bija nodrošināti ar naudas līdzekļu atlikumiem ārvalstu valūtā. Pārējie naudas līdzekļi ārvalstu valūtā LVL 1,961 miljona apmērā (2002. gadā — LVL 4,285 miljoni) bija uzkrāti valūtas kursa svārstību ierobežošanai attiecībā uz nākotnē paredzamajiem darījumiem, bet nebija norādīti kā risku ierobežojošs instruments, tādēļ valūtas pārvērtēšanas rezultāts tika ietverts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Koncerna aizņēmumi bija saņemti latos (17. pielikums).

(b) Procentu risks

Tā kā Koncerna banku aizņēmumi un pieejamie kredītresursi ir ar mainīgām procentu likmēm, Koncerns ir pakļauts procentu likmju svārstību riskam. Koncerna istermiņa banku depozītu procentu likme ir fiksēta, un šo depozītu termiņš ir mazāks par vienu mēnesi (15. pielikums).

(c) Kredītrisks

Finanšu līdzekļi, kuri potenciāli pakļauj Koncernu zināmā kredītriska koncentrācijas pakāpei, galvenokārt ir naudas līdzekļi, istermiņa banku depozīti, pircēju un pasūtītāju parādi un veiktie avansa maksājumi. Koncerna politika nodrošina to, ka preces un pakalpojumi tiek pārdoti klientiem ar atbilstošu kredītvēsturi. Kredītrisks attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots Koncerna plašā klientu loka dēļ. Pircēju un pasūtītāju parādi tiek uzrādīti pēc šaubīgo parādu vērtības atskaitīšanas. Koncerna partneri atvasināto finanšu instrumentu un naudas līdzekļu darījumos ir vietējās finanšu institūcijas ar atbilstošu kredītvēsturi. Koncerna politika ierobežo kredītriska apjomu attiecībā uz katru finanšu institūciju.

(d) Patiesā vērtība

Finanšu aktīvu un saistību, kuru termiņš ir mazāks par vienu gadu, nominālvērtība, kas koriģēta par uzkrājumiem iespējamajiem zaudējumiem, aptuveni sakrīt ar to patieso vērtību. Pārējo finanšu instrumentu patiesās vērtības aprēķinos tika izmantota diskontēto nākotnes naudas plūsmu metode, piemērojot perioda beigās pieejamās attiecīgās tirgus procentu likmes, un patiesā vērtība aptuveni sakrīt ar uzskaites vērtību. 2003. gadā Koncernam nebija noslēgti atvasināto finanšu instrumentu līgumi.

PIECU GADU STATISTIKA
par pārskata gadu 31. decembrī

	<i>Koncerns</i>	<i>Koncerns</i>	<i>Koncerns</i>	<i>Koncerns</i>	<i>Mātesuz ņēmums un Koncerns</i>
	2003	2002	2001	2000	1999
	LVL '000	LVL '000	LVL '000	LVL '000	LVL '000
Peļņas vai zaudējumu aprēķins					
Ieņēmumi					
Starptautiskie telekomunikāciju pakalpojumi	21 481	24 018	25 884	26 626	28 724
Iekšzemes telekomunikāciju pakalpojumi	90 420	93 829	95 269	90 311	82 429
Pārējie telekomunikāciju pakalpojumi	28 139	27 407	23 485	19 589	16 483
Kopā ieņēmumi	140 040	145 254	144 638	136 526	127 636
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	1 724	2 173	1 917	1 779	1 429
Kopā	141 764	147 427	146 555	138 305	129 065
Darbības izmaksas					
Maksājumi citiem telekomunikāciju uzņēmumiem	(18 226)	(19 943)	(19 788)	(17 287)	(17 368)
Personāla izmaksas	(22 431)	(27 168)	(24 549)	(26 830)	(25 907)
Vadības un tehnoloģijas nodošanas izmaksas	(1 729)	(1 828)	(1 836)	(2 351)	(2 593)
Citas saimnieciskās darbības izmaksas	(30 190)	(33 141)	(32 011)	(28 698)	(27 923)
Kopā darbības izmaksas bez nolietojuma	(72 576)	(82 080)	(78 184)	(75 166)	(73 791)
EBITDA	69 188	65 347	68 371	63 139	55 274
Nolietojums, amortizācija un zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas	(46 330)	(48 651)	(46 410)	(37 135)	(33 077)
Peļņa no saimnieciskās darbības	22 858	16 696	21 961	26 004	22 197
Neto finanšu ieņēmumi/izdevumi	9 535	7 221	3 375	2 037	208
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	(5 167)	(2 084)	(619)	(4 724)	(1 153)
Gada peļņa	27 226	21 833	24 717	23 317	21 252
Bilance					
Aktīvi					
Nemateriālie ieguldījumi un pamatlīdzekļi	219 432	244 863	236 907	229 308	223 033
Finanšu ieguldījumi	24 973	21 355	18 384	14 382	10 006
Apgrozāmie līdzekļi	39 477	36 110	31 827	33 263	28 357
Kopā aktīvi	283 882	302 328	287 118	276 953	261 396
Pašu kapitāls	212 625	194 749	184 196	159 479	136 162
Saistības					
Aizņēmumos pārvēršamais daļu kapitāls	–	50 202	51 760	50 735	50 202
Ilgttermiņa aizņēmumi	32 602	17 000	5 000	16 500	13 000
Īstermiņa aizņēmumi	10 000	5 000	11 500	8 500	24 925
Atliktā nodokļa saistības	9 843	9 816	10 253	13 505	11 675
Pārējās saistības	18 812	25 561	24 409	28 234	25 432
Kopā saistības	71 257	107 579	102 922	117 474	125 234
Kapitālieguldījumi	22 517	57 076	54 215	43 790	47 843
Naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības	73 547	59 188	63 505	57 855	46 551

L a t t e l e k o m k o n c e r n a
piecu gadu statistika

	2003	2002	2001	2000	1999
Galvenie finanšu rādītāji					
EBITDA rentabilitāte	49%	45%	47%	46%	43%
Darbības peļņas rentabilitāte	16%	11%	15%	19%	17%
Kapitāla atdeve (ROCE)	13,1%	10,3%	12,1%	14,1%	12,3%
Peļņa uz vienu kapitāla daļu (LVL)	0,19	0,15	0,17	0,16	0,15
Pašu kapitāla īpatsvars	75%	64%	64%	58%	52%
Darbības rādītāji					
Darbinieku skaits gada beigās	3 035	3 959	4 375	4 335	4 814
Ieņēmumi uz vienu darbinieku (LVL)	46 142	36 690	33 060	31 494	26 514
Darbības peļņa uz vienu darbinieku (LVL)	7 531	4 217	5 020	5 999	4 611
Ieņēmumi uz vienu tālruņa līniju (LVL)	214	207	200	186	174
Tālruņa līniju skaits uz 100 iedzīvotājiem	28,2	30,1	30,7	31,0	30,2
Telefona gaidītāju rinda (tūkst. klientu)	16	14	15	19	20
Tālruņa līniju skaits (tūkst. līniju)	654	701	722	735	732
Ciparizācijas līmenis	88,7%	83,2%	68,6%	52,2%	42,9%
Tālruņu līniju skaits uz vienu darbinieku	215	177	165	170	152
Montētais ciparu centrāļu tilpums (tūkst. līniju)	664	642	559	422	382

Galveno finanšu rādītāju definīcijas

EBITDA = peļņa no saimnieciskās darbības pirms nolietojuma un zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas

Kapitāla atdeve procentos = $\frac{\text{peļņa pirms nodokļiem} + \text{procenti} + \text{citas finanšu izmaksas}}{\text{izmantotais kapitāls (kopā aktīvi — bezprocentu saistības; vidējais pārskata gadā)}}$

Izdevējs: *Lattelekom SIA*

Dizains un makets: *Dizaina Stratēģija SIA, Egils Pārups*

Rīga 2004